

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN
REKREASYONEL BİR FAALİYET OLARAK
HALK OYUNLARINA KATILIM NEDENLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
İSA DOĞAN**

**Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. Haluk KOÇ**

ANKARA-2008

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN
REKREASYONEL BİR FAALİYET OLARAK
HALK OYUNLARINA KATILIM NEDENLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
İSA DOĞAN**

**Tez Danışmanı
Yrd.Doç.Dr. Haluk KOÇ**

ANKARA-2008

JÜRİ ONAY SAYFASI

İsa Doğan'ın “Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Bir Faaliyet Olarak Halk Oyunlarına Katılım Nedenleri” başlıklı tezi çalışma jürimiz tarafından Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı):

.....

Üye :

.....

Üye :

.....

ÖNSÖZ

Kültür zenginliğinin en canlı örneği olarak kabul edilen halk oyunları; diğer sanat dallarından farklı olarak, ait olduğu toplumun gerçek karakterini taşıyan, fertlerin ortak duygu, düşünce ve davranışlarını sergileyen, başkasına göre yalnızca güzel ama bireyin kendi iç dünyasını aydınlatan bir özelliğe sahiptir.

Türk folklorunun en önemli dallarından biri olan halk oyunları, halkımızın ortak duygularını taşıması itibarı ile millet olma özelliğini oluşturan unsurlar arasında yer almaktadır.

Oyunlarımız, toplum hayatının her çeşit faaliyetinde yer alan sanat türleri içerisinde, oluşum ve ifade zenginliği bakımından en renkli ve en etkili kaynaşma aracıdır. Bu özelliklerinden dolayı Türk Halk Oyunları; insanlarımızın duygularında ortak bir anlam, düşüncelerinde milli şuur meydana getirmesi, toplum dayanışmasını ve kaynaşmasını sağlaması özelliği ile, önemli bir yaygın eğitim aracı olarak değerlendirilmelidir.

Üniversite Öğrencilerinin Halk oyunlarına katılım nedenlerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada bana her konuda destek olan, beni aydınlatarak, yol gösteren tez danışmanım Sayın Yrd.Doç.Dr. Haluk KOÇ'a, tezimin yazım aşamasında ve düzenlenmesinde bana yardımcı olan Sayın Ahmet AKTAŞ ve İsmail ERDOĞAN'a, anketlerin uygulanma aşamasında yardımlarını esirgemeyen Sayın Ahmet DİNDAR'a, maddi ve manevi desteğiyle her zaman yanımda olan ve tez çalışmam boyunca tezime büyük katkılar sağlayan eşim Arş.Gör. Pınar KARACAN DOĞAN'a teşekkürü bir borç bilirim.

İsa DOĞAN

ÖZET

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN REKREASYONEL BİR FAALİYET OLARAK HALK OYUNLARINA KATILIM NEDENLERİ

Doğan, İsa

Yüksek Lisans, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd.Doç.Dr. Haluk KOÇ

Temmuz – 2008

Araştırmada rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına bakış açısı, katılım nedenleri ve bu nedenlerin çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir.

Araştırmanın evrenini, 2007-2008 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde, Ankara'daki üniversitelerde öğrenim gören ve rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise bu evrenden ulaşılan; Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, ODTÜ (Orta Doğu Teknik Üniversitesi), Ankara Üniversitesi'nde öğrenim gören ve rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen 199 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Bu araştırma kapsamında, kişisel bilgi formu ve anket formu kullanılmıştır. Her iki formdan elde edilen bilgiler frekans ve yüzde olarak ortaya konmuş, halk oyunlarına katılım nedenlerinin çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı ise One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) ve bağımsız gruplar t testi ile kontrol edilmiştir. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.5 olarak kabul edilmiştir.

Araştırma sonucunda;

- 1) Öğrencilerin büyük bir kısmı (% 68,3) halk oyunlarına ilgi duymakta, %25,6'sı kısmen ilgi duymakta, çok az bir kısmı (% 6) ise ilgi duymamaktadır.
- 2) Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (% 59,4) halk oyunlarına üniversite öncesi dönemlerde başlamışlardır.
- 3) Halk oyunları branşından herhangi bir maddi kazanç sağlamasalar da öğrencilerin büyük bir çoğunluğu tüm yaşamları boyunca halk oyunları ile ilgilenme eğilimindedirler.
- 4) Tüm yaşamı boyunca halk oyunları ile ilgilenme eğiliminde olduğunu söyleyen öğrencilerin (135) tamamına yakını (123), halk oyunlarını bedensel ve ruhsal gerginliklerin azaltılmasında bir araç olarak görmekte ve ilerde çocuklarını halk oyunları oynamaları için özendirme eğilimi içerisinde dirler.
- 5) Öğrenciler halk oyunlarına daha çok sosyal, kişisel ve fiziki gelişim, sağlıklı yaşamak, hoş vakit geçirmek vb. nedenlerle yönelmekte; ekonomik ve çevresel nedenler onların halk oyunlarına yönelmelerinde fazla etkili olmamaktadır. Bu araştırmada ayrıca, öğrencilerin cinsiyetlerine, ailelerinin sosyo-ekonomik düzeylerine, öğrencilerin okudukları üniversite ve sınıf düzeylerine göre halk oyunlarına yönelme nedenlerinde farklılaşmaların olduğu görülmüştür.

Araştırma sonunda ortaya çıkan sorunlara dayalı olarak araştırmacı tarafından ortaya konulan önerilere yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Üniversite öğrencileri, rekreasyon, halk oyunları

ABSTRACT

THE REASONS OF PARTICIPATION TO THE FOLK-DANCES AS A RECREATIONAL ACTIVITY OF THE STUDENTS OF UNIVERSITY

DOĞAN, İsa

Master, Physical Education and Sport Teacher Training Program

Thesis Advisor: Assist. Prof. Dr. Haluk KOÇ

June – 2008

The perspectives of university students about the folk-dances, who were interested in folk-dances as a recreational activity in this research of participation and to be different or not to be different of these reasons according to the several variables have been examined in detail.

The university students who were interested in the folk-dances as a recreational activity and the students who continue their education in the universities Ankara in the spring period of 2007-2008 education-teaching year have been formed the total field under survey at Gazi University, Hacettepe University, METU (Middle East Technical University) and Ankara University have been formed. The personel knowledge and survey form have been used in the scope of this search. The obtained knowledge from these two forms as a frequency and percentage has been displayed, the reasons of participation to the folk-dances to the different variables, however to be different or not to be different have been controlled by One-Way ANOVA (One Way Variance Analysis) and the independent group t test. The significance level of 0,5 in the research as been accepted.

As a result of this search;

- 1) A great deal of students (68,3%) has been interested in folk-dances, 25,6% of them has been partially interested in, a faint of them (6%) has not been interested in.
- 2) A great majority of students (59,4%) have been began the folk-dances before the university period.
- 3) A great majority of students have been intended to be interested in folk-dance all over their lives although not providing any material gain with the branch of folk-dance.
- 4) The students who say that they intend to folk-dance all over their lives, are (135) near to all of them (123), they saw the folk-dance as an item that declined the bodily and spiritual stresses and they have intended to encourage them to play folk-dances.
- 5) The students who have been intended to the folk-dance by the reasons of more social, personal and physical development, healthy way of living, having time in fun etc.; the reasons of economic and environmental have not been effected to them to intend to the folk-dances more. Furthermore, in this research, sexuality of students, the socio-economic level of their parents, according to levels of class and the university that the students study in have been seen that their intendancy reasons that have differentiation.

According to the problems that depend on the results of study, the suggestions have been given at the end of the study by researcher.

Key Words: The university students, recreation, folk-dances.

İÇİNDEKİLER

İMZA SAYFASI	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ	x
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.1.1. Folklor	5
1.1.2. Oyun, Dans ve Halk Oyunları	10
1.1.3. Halk Oyunlarının Tarihi Gelişimi	13
1.1.4. Türkiye’de Halk Oyunları: Kurumlar, Kuruluşlar ve Faaliyetleri	16
1.1.5. Halk Oyunlarının Türk Toplumundaki Yeri	18
1.1.5.1. Halk Oyunları ve Toplumsal Yapılanma	21
1.1.5.2. Halk Oyunları ve Sosyo-Kültürel Değişme	22
1.1.6. Halk Oyunlarına Teşvik Edici Başlıca Faktörler	24
1.1.6.1. Boş Zaman	25

1.1.6.2. Kitle İletişim Araçlarının Etkinliği	25
1.1.6.3. Aile	26
1.1.6.4. Kıyafet, Müzik ve Yöresel Özellikler	27
1.1.6.5. Okul ve Eğitim	28
1.1.7. Rekreasyon	29
1.1.7.1. Rekreasyon ve Halk Oyunları	33
1.2. Araştırmanın Amacı	34
1.3. Problem Cümlesi	34
1.3.1. Alt Problemler	35
1.4. Araştırmanın Önemi	36
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	36
1.6. Sayıtlar	36
1.7. Tanımlar	37
1.8. İlgili Araştırmalar	39
2. YÖNTEM	41
2.1. Araştırmanın Modeli	41
2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	41
2.3. Veri Toplama Araçları	42
2.3.1. Kişisel Bilgi Formu	43

2.3.2. “Rekreasyonel Bir Faaliyet Olarak Halk Oyunlarına Katılım Nedenleri” Anketi	43
2.4. Verilerin Toplanması	43
2.5. Verilerin Analizi	44
3. BULGULAR VE YORUM	45
4. SONUÇLAR ve ÖNERİLER	70
4.1. Sonuçlar	70
4.2. Öneriler	76
KAYNAKÇA	80
EK-1	88

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1.	Çalışma Grubunu Oluşturan Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Üniversitelere Göre Dağılımı	42
Tablo 2.	Öğrencilerin Cinsiyet Özelliklerine Göre Yüzde Frekans Dağılımları	45
Tablo 3.	Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Yüzde Frekans Dağılımları ..	46
Tablo 4.	Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Yüzde Frekans Dağılımları	46
Tablo 5.	Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Düzeyine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	47
Tablo 6.	Öğrencilerin Babalarının Eğitim Düzeyine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	48
Tablo 7.	Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	49
Tablo 8.	Öğrencilerin Ailesinde Daha Önceden Halk Oyunları Faaliyetlerinde Bulunmuş Bireyler Olmasına İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	49
Tablo 9.	Öğrencilerin Halk Oyunlarına Başlama Zamanlarına İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	50
Tablo 10.	Öğrencilerin Halk Oyunlarına İlgi Derecelerine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	51
Tablo 11.	Öğrencilerin Halk Oyunları Branşından Herhangi Bir Maddi Kazanç Sağlamasına İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	52

Tablo 12.	Öğrencilerin İleride Çocuklarını Halk Oyunlarına Yönlendirme Düşüncelerine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	52
Tablo 13.	Öğrencilerin Tüm Yaşamları Boyunca Halk Oyunlarıyla İlgilenme Düşüncelerine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	53
Tablo 14.	Öğrencilerin Halk Oyunlarını İnsanın Bedensel Ve Ruhsal Gerginliklerini Azaltmasında Yardımcı Bir Unsur Olarak Görme Durumlarına İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	54
Tablo 15.	Öğrencilerin Halk Oyunlarına Yönelme Nedenlerine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları	55
Tablo 16.	Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Halk Oyunlarına Yönelme Nedenlerine İlişkin Bağımsız T-Testi Analizi Sonuçları	57
Tablo 17.	Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Halk Oyunlarına Yönelme Nedenlerine İlişkin Bağımsız T-Testi Analizi Sonuçları	59
Tablo 18.	Öğrencilerin Okudukları Üniversitelere Göre Halk Oyunlarına Yönelme Nedenlerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	61
Tablo 19.	Öğrencilerin Halk Oyunlarına Yönelme Nedenlerinin Üniversitelere Göre Farklılaşmasını İnceleyen Duncan Testi Sonuçları	64

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar, tanımlar ve konuyla ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Günümüzde bireylerin ve toplumların hayatında sporun, beden eğitiminin, rekreasyonun, dansın önemi herkes tarafından kabul edilen bir gerçektir. Bireylerin ve toplumların sağlık ve mutluluklarının sağlanmasında dans, özellikle günümüz teknoloji çağında vazgeçilmez bir araç olarak kullanılmaktadır.

Birçok hareket figürü ve müzik eşliğinde devamlılık arz eden ritmik egzersizlerden oluşan dans, sporla özdeş olarak değerlendirilmektedir. Halk oyunları ise, dans genel formu altında ülkesel ve yöresel folklor içerisinde yer almaktadır.

Oyun, enerji fazlasını atma, benzetmece içgüdüsünü doyurma, bir gevşeme ihtiyacını tatmin etme, hayatın ondan talep edeceği ciddi faaliyetlere hazırlık antrenmanı, insanın benliğine sahip çıkmasını sağlama, egemenlik kurma arzusu, yarışma arzusunu giderme, zararlı eğilimlerden masum bir şekilde kurtulma yolu, gerek hayatta gerçekleştirilmesi imkansız arzuların bir kurmaca aracılığıyla yatıştırılması ve böylece kişinin benlik duygularının korunmasının sağlanması şeklinde birçok anlamlar verilerek ifade edilebilmektedir. Bütün bu tanımlamaların ortak noktasını ise; “oyunun oyun olmayan başka bir şey karşısında ortaya çıktığı ve bazı biyolojik beklentilere cevap vermesi” oluşturmaktadır (Karaküçük, 2001, s.249).

Türk toplumunda oyun, yüzyıllar boyunca bir gelenek halinde devam eden çok geniş bir kültür hazinesi biçimini almıştır. Çok zengin, kültürel ve figürel hareket içeriğine sahiptir. Uluslararası yarışmalarda elde edilen üstün başarılar bunun açık göstergesidir. Türk kültürü içerisinde, halk oyunlarının öneminin giderek arttığı gözlenmektedir. Hatta belli başlı temel dallardan bir tanesi olarak kabul edilmektedir (Altuntaş, 1991, s.13-17). Oyunu meydana getiren duygular ve olaylar gelişerek, müzikle de bütünleşerek belirli bir düzene girmiş, birçok olayın etkisi ile de çeşitlilik kazanmıştır. Türk toplumunda da oyun yüzyıllar boyunca bir gelenek halinde devam eden, çok geniş bir kültür hazinesi haline gelmiştir (Acıpayamlı, 1954, s.865-868).

Oyun, açık veya kapalı alanlar gibi her türlü mekanda uygulanabilirliği, araçlı-araçsız, bireysel-grupsal, müzikli-müziksiz, sert-yumuşak, yarışmalı-yarışmasız şekilleriyle aktif veya pasif gerçekleştirilebilen çeşitliliğiyle önemli bir boş zaman değerlendirme etkinliği görünümündedir (Karaküçük, 2001, s.250).

“Boş zamanların değerlendirilmesi” konusu, günümüzde hem sanayileşmiş hem de sanayileşmekte olan toplumların ortak bir sorunu durumuna gelmiştir. Çünkü her iki toplumda da çalışma saatleri giderek azalmakta ve insanların boş zamanları artmaktadır. Üstelik, gelişmekte olan ülkelerin ayrıca çalışmadan, yani işsiz olarak geçirdikleri geniş bir boş zamanları vardır. İşte sorun, bu kadar artan boş zamanda insanların ne yapacakları konusunda düğümlenmektedir (Tezcan, 1994, s.1). Bu açıdan konu, çocuk, genç, yetişkin ve yaşlılar gibi geniş bir kitleyi ilgilendirmektedir. Elbette, boş zamanların iyi bir şekilde kullanılması ve boş zaman değerlendirme etkinlikleri merkez alınan güzel bir yaşam konusu da önem kazanmaktadır (Karaküçük, 2001, s.25).

Teknolojik gelişmeye paralel olarak çalışma saatlerinin giderek azalması içinde insanların bir hayli boş zamanlarının olacağını göstermektedir. Boş zaman değerlendirme ile etkinliklerin fazla olması, boş zaman değerlendirme eğitiminin gerekliliğini ortaya koymaktadır (Balcı, 2003, s.161-173).

Boş zaman, çalışılmayan zaman dilimini içermektedir. Rekreasyon, iş dışındaki aktivitelerin boş zaman değerlendirme için uyarlanmasıdır. Boş zaman değerlendirme ve rekreasyon bazen aynı anlamda kullanılmaktadır (Özdağ, 1996). Rekreasyon faaliyetleri insanların boş zamanlarında eğlence ve tatmin dürtüleri ile gönüllü olarak katıldıkları ve onlara bedensel, ruhsal yorgunluklarını giderip, fiziksel ve ruhsal açıdan yaratıcı bir güç kazandıran faaliyetler olarak tanımlanabilir (Gökdeniz, 2003, s.29). Boş zamanları iki tarafı keskin bir kılıca benzetmek mümkündür. Olumlu kullanılırsa, kişisel ve toplumsal gelişim, olumsuz kullanılırsa, bunalım, başı bozukluk gibi problemler doğurabilmektedir (Karaküçük, 2001, s.53). Bu nedenle boş zamanın; olumsuz kullanımından kaynaklanan sorunları engellemek ya da en aza indirmek, olumlu kullanımını sağlayarak kişisel ve toplumsal gelişimi sağlamak için boş zamanların değerlendirilmesine önem verilmelidir (Hazar, 2003, s.8).

Tüm toplumlarda boş zamanların değerlendirilmesi yani rekreasyon, evrensel, zorunlu ve önemlidir. İnsan zorunlu eylemlerinin dışında ya da ona ek olarak vakit ve imkânlarını, bilgi, sanat, duyuş ve inanış olgularına ayırmak durumundadır. Boş zamanları değerlendirme kendi içerisinde dinlenme, uyuma, eğlenme, oyun oynama, spor yapma, zevk duyma, bilgilenme, sanatsal faaliyetlerde bulunma gibi kültürel çalışmaları kapsar. Kültürleşmenin en belirgin yolları ise, okuma, dinlenme ve seyretmedir (Değerli, 1988, s.111-113).

Rekreasyon etkinlikleri düzenlenirken aktiviteleri drama, müzik, el uğraşı, kamp, spor, oyun, dans gibi sosyal ve özel olaylar içeren ev dışı faaliyetler olarak tanımlanabilir. İlgi alanı bireyin dürtü ve motivasyonuna bağlı olarak belirlenebilir. İyi bir şekilde planlandığı ve sunulduğu zaman, rekreasyon demokratik sosyal yaşantı şekillerini her yaştan insana öğretmenin, vatandaşlık duygusunu ve karakter olgusunu oluşturma, böylece de insan topluluklarını ev sahiplerine, ailelere ve iş yatırımcılarına özendirerek suç oranını azaltmanın insan kaynaklarını korumanın ve hayat standardını yükseltmenin yollarından birisidir (Harold and Brightbill, 1950, s.4-6).

Rekreasyon pasif ve aktif, grup ya da ferdi olarak sporlara, kültürel etkinliklere, tabiat ve insan tarihinin değerlendirilmesine, gezilere, eğlencelere, zevk veren olaylara, resmi olmayan eğitime katılmayı içerir. Bireyin mesleki, ailevi, toplumsal ödevlerini yerine getirdikten sonra hür iradesiyle tercih edebileceği bir seri dinlenme, eğlenme, bilgi ve becerilerini artırma ve kendini yenileme uğraşlarına katılması olarak da tanımlanabilir (Terekli ve diğ., 2000, s.146-152).

Kültürel etkinlikler bakımından düşünüldüğünde bireylerin boş zamanlarını değerlendirmesinde en işlevli faaliyetlerden birisi de halk oyunlarıdır. Bireyin sosyalleşmesi yani birlikte hareket etme, dayanışmadan güç alma ve uyumlu davranış kazanma açısından halk oyunları toplum üzerindeki en güçlü etkinliklerden birisidir (Baykurt, 1965, s.13). Ayrıca halk oyunları, ait olduğu yörenin tarihini, coğrafya ve iklim yapısını, müzik geleneğini, giysi, takı, kullanılan araçlarını ve yöre insanının yaşam biçimini bünyesinde taşıyan, bu öğelerle bağlantılı olarak yöre insanının karakteristik yapısını, davranışlarını, duygularını ve inançlarını kendine özgü bir biçimde hareket ve figürlerle yansıttığı bir halk kültürü ürünüdür (Aydın, 1981).

Günümüzde halk oyunları, ilköğretimden üniversiteye kadar insan gelişiminin her döneminde bireyin tercih ettiği etkinliklerden birisidir. Kapsam ve ilgi alanı bakımından toplumsal öneminden dolayı, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında, konservatuarların halk oyunları bölümlerinde de mecburi ya da seçmeli ders olarak verilmektedir. Öğrenciler, boş zamanlarını değerlendirmek, kültürel değerleri yaşatmak, toplumsal etkileşimde bulunmak, maddi kazanç sağlamak, yeni bir çevre edinmek, stres atmak, eğlenceli vakit geçirmek, sağlık, sıhhat kazanmak gibi birçok etkenden dolayı halk oyunları branşına yönelmektedir.

Sonuç olarak, günümüzde halk oyunları; sosyalleşme, boş zamanları değerlendirme, arkadaş edinme, hoş vakit geçirme, meslek edinme, farklı

kültürleri tanıma, maddi kazanç sağlama, kötü alışkanlıklardan uzak durma gibi bir çok faktörden dolayı üniversite gençliğinin yöneldiği bir rekreasyonel etkinlik haline gelmiştir.

1.1.1. Folklor

“Folklor” terimini ilk kullanan kişi İngiliz William J. Thoms’dur (1803-1885). Thoms, “Athenaeum” adlı dergide yayımlanan bir mektubunda dergi yöneticilerine Halk Edebiyatı ve Halk “Antikite”leri konusunda ürünleri inceleyerek bilim dalına ad olarak “Folk-Lore” teriminin kullanılmasını önermiştir. Sözcüğün kökeni Folk = Halk ve Lore = Bilim’den gelmektedir. Anlamı da halkbilim demektir (Baykurt, 1976, s.20). Halk bilimi, Belli bir ülkede yaşayan insanların kültür yaratmalarını, geleneklerini, göreneklerini, inançlarını, müziğini, oyunlarını, el sanatlarını türkülerini, geleneksel tiyatrosunu, masallarını, kılık kıyafetlerini vb. inceleyen, derleyen ve nesilden nesile geleneksel yapısını bozmadan aktarılmasını sağlayan bir bilim dalıdır (Ataman, 1977, s.17, Demirsipahi, 1978, s.3-15).

Folklorun konusu halka ait olan her şeydir. Folklor halkın bilgi, gelenek, görenek ve her türlü sosyal kuruluşlarını inceler. Halkın doğumundan ölümüne kadar töreleriyle, törenleriyle, giyim-kuşamlarıyla, müzikleriyle, danslarıyla, edebiyatıyla, inançlarıyla kısaca insanla ilgili hemen her şey folklorun ilgi alanı içerisinde bulunmaktadır (Baykurt, 1976, s.24). Sosyal, kültürel ve ekonomik tarihimizle ilgili pek çok bilgi folklor ürünlerimizde gizlidir. Folklor, halkı yaşadığı toprağın manevi sahibi yapar. Vatan sevgisinin en anlamlı en güzel anlatımı folklor ürünleri içerisinde can bulur, söze ve saza gelir, gönle akar gider (Özdemir, s.9).

Folklorun amacı, insanların binlerce yıldan bu yana biriktirip getirdiği ve onların yaşantılarını sürdüren ve bugün de halk tabakaları arasında yaşayan bilgileri araştırmak, inceleyip değerlendirdikten sonra bölgesel kültürlerden milli

kültüre öğeler aktarmak suretiyle onları kuvvetlendirmek ve dolayısıyla insanlık kültürüne katkıda bulunmaktır (Ünal, 1995, s.19).

Böyle bir görevi ve amacı üstlenen bu disiplin başta budunbilim (etnoloji) olmak üzere toplumbilim, ruhbilim, sosyal ve kültürel antropoloji, edebiyat, dilbilim, dinbilim, tarih, dinler tarihi, sanat tarihi, coğrafya, tıp, hukuk vb. bilimlerle yakından ilişkilidir; gerektiğinde bunların yöntem ve bulgularından yararlanır, sırası düştükçe başka ülkelerin folklorik verileriyle koşutluklar kurar, karşılaştırmalar yapar, bunların kökenine inmeye çalışır; böylece yerlilikten ve ulusallıktan evrenselliğe geçerek insanlığın ortak kültürüne katkıda bulunmaya yönelir (Örnek, 2000, s.16).

Görevi ve amacı yukarıda ana çizgileriyle belirtilen halk bilimini Türk bilginleri oldukça çeşitli biçimlerde tanımlamaktadırlar. Bunlardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

"Halk bilimi en derli toplu anlamıyla; halk şiirleri, halk gelenek ve görenekleri gibi tamamen fikri ve manevi tezahürleri, kısaca halkın manevi kültürünü inceleyen bir bilim şubesidir" (Ülkütaşır, 1938, s.14-17).

Bir başka anlatıma göre ise; "bir ulusun halk zümresini teşkil eden zümrenin; kültür, sanat, giyim, geçim, dil, edebiyat ve bunu ilgilendiren diğer hususlar halk bilim kelimesinin ifade ettiği anlam etrafında toplanır" (Akça, 1944, s.3).

Bir diğer bakış açısında ise, "maddi kültür sahasında olsun, manevi kültür sahasında olsun halk bilim mahsullerinin hususiyeti tamamen maşeri oluşlarıdır" (Boratav, 1982, s.57) diye vurgulanmaktadır.

Genel bir çerçeveden ele alındığında halk bilim, halk tabakalarına ait manevi ve maddi olan bütün kültür belgelerinin koleksiyonudur" (Acıpayamlı, 1954, s. 865-868) şeklinde dile getirilmektedir.

Daha geniş anlamda ifade etmek istendiğinde halk bilim, bir ülke ya da belirli bir bölge halkına ilişkin maddi ve manevi alandaki kültürel ürünleri konu edinen, bunları kendine özgü yöntemleriyle derleyen, sınıflandıran, çözümleyen, yorumlayan ve son aşamada da bir birleşime vardırmayı amaçlayan bir bilimdir" (Meydan, 1992) şeklinde bilimsel bir tanımlamaya vardırabilir. Bütün bu tanımlamaların yanında halkbilimin içerdiği, içermesi gerektiği konuların eksiksiz, yeterli ve herkesin üzerinde anlaşılabileceği bir çerçevesini çizmek ya da şemasını düzenlemek oldukça zordur. Çünkü sosyal bilimlerin çoğunda olduğu gibi halk biliminde de birtakım konuların kesin sınırlarını çizmek, bunların öteki bilimlerle olan "sınır anlaşmazlıklarını" önlemek güçtür (Örnek, 2000, s.17).

Kimi zaman halk bilimi yerine kullanılan folklor, bilimin yanında halk kültürü malzemesi olarak da anlaşılmaktadır. Ülkemizde, folklor teriminin yanlış olarak halk oyunları, halk müziği karşılığında kullanılması alışkanlığı, folklorun da kavram ve kapsam alanlarının açık olarak belirlenmesi sonucu yavaş yavaş ortadan kalkmaktadır.

Halk bilimi araştırmaları, Batıda Türkiye' den önce başlamış, çok dikkatli ve yetenekli araştırmacı ve bilim adamları tarafından çeşitli açılardan tahlil edilerek yorumlanmış, kabul edilen ve edilmeyen pek çok hipotez ve teori ileri sürülmüş ve sürülmektedir.

Folklorun bilim olarak kabulü konusunda 19. yüzyılın sonlarında Avrupa' da önemli çalışmalar yapılmış; Alman, İngiliz, Fransız, İsveç bilim adamları yaptıkları çalışmalarla bu alanın gelişmesine önemli katkılarda bulunmuşlardır. 1872 yılında Stockholm'de "Nardiska Arkiv" adıyla bir folklor arşivi kurulmuş, 1873 yılında ise İsveç'te ilk folklor müzesi kurulmuştur. Yine aynı yıl Polonya

Krakov Üniversitesi'nce 18 cilt tutarında Leh folklor ürünlerinin yayımlanmasına başlanmış, 1875 yılında Fransa' da Henri Gaidoz tarafından "Melusine" adıyla ilk folklor dergisi yayınlanmıştır. 1878 yılında Londra' da "Folk-Lore Society" adıyla ilk folklor derneği kurulmuştur. Dernek aynı yıl "Folklore Record" adıyla bir dergi çıkarmaya başlamış, 1880 yılında İsveç'te Arthur Hezelius tarafından "Skassen Açık hava Müzesi"nin temeli atılmıştır. Dünyaca ünlü bu folklor müzesi 1906 yılında halka açılmış, 1886 yılında da Oslo Üniversitesi'nde ilk folklor kürsüsü kurulmuştur. 1889 yılında Moskova Üniversitesi " Etnografiçesi Obozjenie" adlı dergiyi yayımlayarak, folklor derlemelerini basmaya başlamış, folklor adı, 1891 yılında Uluslararası Folklor Kongresi'nde bilimin adı olarak kabul edilmiş, bu tarihten sonra da hızla yayılmıştır (Tan, 1985, s.23-31).

Türkiye'de ise 20. Yüzyıl başlarında folklor araştırmalarının dil araştırmalarından, folklorun temel konularına yönelmeye başladığı görülmektedir. Bu dönemde Ziya Gökalp'in "Halka Doğru" dergisinde çıkan 23.7.1913 tarihli "Halk Medeniyeti I" adlı makalesinde ilk kez "halkiyyat" sözcüğünü kullanması; Fuat Köprülü'nün 6.2.1914 tarihli "İkdam" gazetesinde yayımlanan "Yeni Bir Bilim Dalı: Halkiyyat" adlı makalesinde milliyetçiliğin güçlenmesi ve yayılması için folklorun bir araç olduğunu öne sürmesi, Rıza Tevfik'in 20.2.1913 tarihli "Peyami Edep"te çıkan "Folklor" adlı tanıtıcı yazısı folklor alanında yeni bir atılımın başlangıcı sayılmaktadır (Büyük Larousse, s. 4183-4185).

Halkbilimle ilgili ilk yazılarda daha çok "folklor" konusunun ne olduğunu açıklamaya yönelik olarak Türk halkbiliminin kimi sorunlarına kültür ikililiği açısından bakılmış, folklorun batı toplumlarındaki yerinden örnekler vererek, pratikteki yararlarına değinilmiş ve "Anonim Halk Edebiyatı"nın bir ulusun, bir halkın dünyaya bakış açısını açığa vuran değer yargılarından söz edilmiştir (Örne, 2000, s.20-21).

Daha sonra folklor konusunda sistemli ve yaygın çalışmalara Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümetleri döneminde başlanmış, Cumhuriyet döneminde gözle görülür gelişmeler kaydedilmiştir.

İstiklal Savaş'ından sonra 1924 yılında Türk milletinin maddi ve manevi kültürünün teşhir edileceği bir etnografya müzesi kurulmasına karar verilmiş, aynı yıl, Maarif Vekâletince (Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı) özel bir komisyon kurulmuştur. Bugün Türkiye'de sayıları 100'e yaklaşan müzelerin birçoğunda etnografya bölümü bulunmaktadır.

İlk folklor derneği 1 Kasım 1927'de Ankara'da kurulan Anadolu Halk Bilgisi Derneği'dir. İlk folklor derneğinden sonra 1960'lardan itibaren folklorla ilgili pek çok dernek kurulmuştur.

1932 yılında kurulan Halkevleri, kültürümüzün araştırılması, incelenmesi, yaygınlaştırılması ve halkla kaynaştırılmasında çok önemli rol oynamıştır. Halka dönük etkinlikler arasında halk bilim çalışmalarına da önemli yer ayıran bu kuruluşlar, gerek çeşitli illerde çıkardıkları yerel dergileri, gerekse yayımladıkları kitaplarıyla Türk Halk Bilimi gerçeğinin büyük bir bölümünü yitip gitmekten kurtarmışlardır (Örnek, 2000, s.25-26).

Türk halk biliminin bugünkü durumu gözden geçirildiğinde birçok önemli eksikliği görmemek elde değildir. Türk halk biliminin gereci henüz tam anlamıyla derlenip toplanmadığı gibi, şimdiye kadar derlenen gereç de sistemli bir biçimde düzenlenip arşivlenerek, incelenmeye ve çözümlenmeye hazır bir duruma getirilmemiştir.

1.1.2. Oyun, Dans ve Halk Oyunları

Tarihsel akış içinde toplumların vücut kültürlerini belirlemede ve şekillendirmede coğrafya ve iklim şartlarının önemli bir yeri olduğu anlaşılmaktadır. Bozkır hayatının oluşmasına neden olan iklim şartlarının ve tabiat şekillerinin, bu coğrafyada yaşayan halkların bilinçli bir vücut kültürü oluşturmaya, sportif aktivite olmaya aday birtakım fiziksel etkinliklerin geliştirilmesine neden oldukları bilinmektedir (Öngel, 2001, s.20,21).

Dans anlamında oyun, en eski çağlardan beri insanların hayatında önemli bir yer etmiş ve o zamandan bu güne kadar gelmiştir. İlkel zamanlarda yaşamış insanlar, yaban hayvanlarından korunmak, onları avlamak, birbirleriyle savaşmak mecburiyeti içinde zor bir yaşama mücadelesi vermişlerdir. Çoğu zaman zor, tehlikeli ve yorucu geçen bu uğraşlardan sonra, zaferle dönen insanlar, sevinçlerini tepinerek, sıçrayıp hoplayarak, coşkun hareketlerle kutlamaktan büyük zevk duymuşlardır (Terzioğlu, 1986). İşte oyunun ilk ve ilkel şekli budur. Daha sonra oyunu meydana getiren duygular ve olaylar gelişerek ve müzikle de bütünleşerek belirli bir düzene girmiş, birçok olayların etkisiyle de çeşitlilik arz etmiştir. Türk toplumunda da oyun yüzyıllar boyunca bir gelenek halinde devam eden, çok geniş bir kültür hazinesi halini almıştır. Çok zengin kültürel ve figürel hareket içeriğine sahiptir. Uluslararası yarışmalarda elde edilen üstün başarılar bunun açık göstergesidir (Ay, 1990, s.20).

Hollandalı tarihçi Johan Huizanga (1872-1945), Homo Ludens adlı eserinde, önemli bir ikiliğin dengesini bozmuş, insan kültürüne yeni bir boyut getirmiştir. Homo Faber, (yapımcı insan), Homo Sapiens (düşünen insan) ikilisinin karşısına üçüncü bir insan, Homo Ludens'i (oyuncu insanı) çıkarmıştır. Huizanga'ya göre oyun, kültüründen öncedir, çeşitli kültürlerden çıkma, ya da bir rastlantı sonucu değil, tersine çeşitli kültür biçimlerinin doğuşunda başlıca etkendir (And, 2003, s.27).

Pertev Naili Boratav ise oyunu "çocukların ve daha az ölçüde de büyüklerin, günlük geçim uğraşlarından ayırabildikleri boş zamanlarında, herhangi bir üretim çabası ya da başka çeşit hizmetleri zorunlu kılmadan sadece eğlenme yolu ile dinlenmelerini sağlayan eylemlerdir" diye tanımlamaktadır (Boratav, 1984, s.232).

İnsanlar; doğum, nişan, evlenme, festival, panayır, mevsimlik dini ve milli bayramlarda vb. toplantılarda dans etmişlerdir. Demek ki dans, insanların hayatında bir dönüm noktası olan ve dans edilmesine vesile olan ortamlarda oluşmuştur. Oyun oynarken insan kendinden geçerek bedenine verdiği hareketler ve formlarla ruhunu dinlendirir, paylaşır. Bu açıdan bakıldığında oyunda en önemli unsur birlikte oynamaktır. Birlikte oynamak insanları birbirine yakınlaştırır, oyun bittikten sonra da aynı derneğin üyesi gibi bir yakınlık kurularak duygu aktarımı sağlanır.

Tarihin ilk çağlarında, dille anlatımın olmadığı dönemlerde, insanlar, doğa ile savaşlarını bedensel hareketlerle ifade etmişlerdir. Olayların, duygu ve düşüncelerin, hareketlerle ifade edilmesi, hem içgüdüsel, hem de evrensel bir olgudur. Çünkü dansın dili, tüm insanlar tarafından anlaşılır bedensel bir dildir. (Şenel, 1992, s.283).

Dans edilen yer; insanların bilgi ve becerisini, ustalığını gösterdiği yerdir. Burası oyunların doğup büyüdüğü, geliştiği ortamdır (Çakır, 1990a, s.43-45). Vücutla uyum içerisinde olan dans, bedeni aşağılamak yerine yüceltir.

Zaman içerisinde, dans gelişmiş, ülkelere yayılmış ve bazı değişmelere uğramıştır. Toplumların gelişmesiyle, sanatın etkilenmesi, beraberinde yenilikleri de getirmiştir. Her yeni anlayış ve düşünceden dans da etkilenmiş, özde aynı olmakla birlikte, değişik karakteristik özellikleri içeren dans türleri oluşmuştur.

Bunlardan biri ve en eskisi halk oyunlarıdır. Diğer ülkelerde karakter dansları da denilen, ulusların halk oyunları; kendi özelliklerini yansıtan, her ülkenin kendine özgü danslardır.

Doğal ortamda serbest olan halk oyunu sahnede belli kurallara ve disipline bağlanmıştır. Halk oyunlarının yapılan çeşitli tanımları şöyledir;

En kısa ve öz olarak halk oyunları; "Düşünce ve duyguların insan vücudunun hareketleriyle anlatılmasıdır" (Tan, 1985, s.23-31).

Yapılan başka bir tanımda "Oyun, müzik ve çalgı, (enstrüman) millet olma duygusunun ve eğitiminin bir aracı olarak Türk toplum hayatının çeşitli yönleriyle bağlantısını koruyan milli bir geleneğimizdir" (Karabulut, 1991, s.119-121) denmektedir.

Başka bir ifade ile "İnsanın, var olduğu günden bu yana karakterini, duygularını, düşüncelerini ve manevi değerlerini yansıtmak için yaptığı ve mesajlar vermek istediği ritmik hareketler dizisine "halk oyunu" denir (Altuntaş, 1991, s.13-17).

Aydın'ın (1981) ifadesine göre "Halk oyunu; insanın kendisi ve doğayla aralarındaki ilişkilerinin öykülenmesinden kaynaklanan, ritim ve ezgi ile bütünleşerek, uyumlu hareketlerin arka arkaya sembolik olarak sıralanmasından oluşan, sanat ve spor değeri taşıyan bir kültür ürünüdür".

Genel olarak halk oyunlarının en geniş tanımı "Ait olduğu toplumun kültür değerlerini yansıtan, bir olayı, bir sevinci, bir üzüntüyü ifade eden, orijini itibarıyla din ve büyüyle ilgili olan, müzikli (bir müzik aleti eşliğinde ve ya bir müzik aleti olmaksızın el ve ayaklarla tempo almak, tutmak suretiyle) olarak, tek kişi veya gruplar halinde icra edilen, ölçülü, düzenli hareketlerdir" (Çine, 1991). Oynanış nedenlerine baktığımızda ise örf, adet ve yörelere göre farklılık

göstermekle beraber; nişan ve düğün, askere, gurbete uğurlama ve karşılama, şenliklere katılma, dini ve milli bayramlarda, kurtuluş günlerinde, yaşlılar arası eğlencelerde, yaylalara çıkış ve dönüşlerde, savaş öncesi ve sonrasında hissedilen duygu ve düşüncelerin ritim ve figürlerle yansıtılma amacını taşıdığını söyleyebiliriz (Ünal, 1995, s.19).

Her sanat dalında olduğu gibi, halk oyunlarımız da insanı anlatır. Bu nedenle halk oyunlarının altında, kaynağı unutulmuş gizli, derin bir anlam yaşamaktadır. Biz değişik örneklerini izlerken, insanlarımızın düşüncelerini, duygularını, inanışlarını, felsefesini oyunlarla anlattığını, dile getirdiğini görürüz, anlarız. Türk insanı, geçmişinden gelen hareketliliği ile daima oyuna ve ritme önem vermiştir. İşte herhangi bir nedenle ortaya getirilen, değişik adlarla anılan oyunlarımız, günlük hayatımızda, diğer bütün uluslarda olduğu gibi önemli bir yer tutmaktadır.

1.1.3. Halk Oyunlarının Tarihi Gelişimi

Halk oyunları toplum hayatında her dönemde önemli bir yer tutmuş, zenginleşerek kültür aktarımını sağlamıştır. Toplumun yaşayış tarzına göre şekil almış, yaşanan değişikliklere uyum sağlayarak eski ve yeni sosyal olayları içine sindirmiş ve tarihle bugün arasında fonksiyonel bir köprü olmuştur. Bugün halk oyunu olarak adlandırdığımız dansların ilk ortaya çıkışı, insanlığın henüz yeni yeni topluluk olarak yaşamaya başladığı dönemlere kadar uzanmaktadır.

O dönemlerde bilim henüz, insan zihninde var olmadığından, insan çevresini, doğayı, dinsel-mistik bir biçimde açıklamaktaydı. İlkel toplumlarda dinsel bilincin tek biçimi sanatsal faaliyet olabilirdi. Çünkü sanatsal-imgesel düşünce ile dinsel tasarım, aynı biçimde, doğanın, doğadaki varlıkların insanlaştırılmasına, insanın kendi değerlerini ve davranışlarını bu varlıklara yüklemesine dayanıyordu. Bu yüzden ilkel toplumlarda sanatsal etkinlikler aynı zamanda dinsel-büyüsel bir ayin niteliği taşıyordu. İnsanlar sanatsal etkinliklerde

bulunarak çevrelerini kendi istekleri doğrultusunda değiştirmeyi umuyorlardı. İlk çağlara ait duvar resimlerinde bulunan av sahnelerin basit bir taklitten öte büyüsel bir anlam taşıdığı bilinmektedir. Yine duvar resimlerinin dışında ava çıkmadan önce yapılan törenlerde av etkinliğinin dans yoluyla canlandırılması büyüsel bir nitelik taşırdı. Halk oyunlarımız içinde ekinle, üretim faaliyetiyle ilgili dansların bulunması bu kökene bağlanabilir (Levent, 1987, s.9-11).

İlkel toplumlarda hayatın önemli bir parçası olan oyun, dini ayinlerden doğmuş uzun müddet dini mahiyette kalmış, daha sonra din dışı oyunlar haline gelmiştir. Hayatın devamı için ihtiyaçtan doğan ve sanatın ilk belirtileri olan bu oyunlar (danslar) zamanla edinilen tecrübeler ve deneyler sonucu geliştirilerek, sanatın ilk halkalarını oluşturmuşlardır.

İlkel insanlar duygu ve düşüncelerini anlatmak için çevresinde görebildiği canlı varlıkları, çeşitli mimik ve vücut hareketleriyle taklit etmeye çalışmışlardır. Bu mimik ve hareketler zaman içinde oyuna dönüşmüştür. İlkel insanlar güneşe, aya, suya, rüzgâra, ateşe, doğaya, hayvanlara tapmış, bunları kutsal tanımış, onları hoşnut etmek, gönüllerini almak için ayinler yapmış ve oyunlar oynamışlardır. Yani hayatın bütün önemli dönemlerinde (düğün, nişan v.b.) ilkel toplumlar oyun oynamışlardır (Köprülü, 1989, s.26).

Türklerde danslar, daha çok kılıç-kalkanla, mumlarla, çeşitli kutsal araçlarla yapıldı. İnanç gereği uğur getirmesi amacıyla yapılan danslara da rastlanmaktadır. Günümüz halk oyunlarının birçoğunda, eski dansların kalıntıları görülmektedir. Bu dansların zamanla kutsal yönlerinin ortadan kalkarak eğlence amacıyla yapıldığı bilinmektedir. “Çengi-köçek” gibi eski meclis oyunlarından başka, Mevlevi Bektaşî semaları ve Alevi topluluklarının semahları gibi kapalı çevrelere ait sembolik karakterde oyunlar buna örnek gösterilebilir (Tecer, 1961, s.2517).

Türklerde halk oyunlarının doğuşu Orta Asya'da yaşayan atalarımıza dayanmaktadır. Orta Asya' da yaşayan atalarımız; birlikte yaşamaya önemli ölçüde değer veren, törenlerine bağlı ve yaratıcı insanlar olarak görülmektedir. Tarihte ilk Türk uygarlıklarından Şamanların, Hunluların, Oğuzların günümüze uzanan belgelerinden, dansa büyük bir ilgi duydukları ve önem verdikleri anlaşılmaktadır. Bu nedenle gelenek içinde yer alan törenlerin en önemli bölümünü halk oyunlarının oluşturduğu söylenebilir (Gazimihal, 1975, s.78).

Anadolu'da yaşayanlar dil, din, tarih, yerleşik alan ve ekonomik ilişkiler bakımından çeşitli kültürlere bağlıydılar. Türkler Orta Asya'dan getirdiklerini, Hitit, Frikya, İyon ve Bizans kültürü üzerinde; Selçuklular ve Osmanlılarla sürdürerek yüceltiler. Ortaya çıkan bu yeni oyunlarımızı ise geleneklere bağlı törenler içinde yaşatarak günümüze kadar getirdik (Aydın, 1992a, s.33).

Günümüzde ise halk oyunları konulu etkinlik, çeşitli kuruluşlarca yürütülmektedir. Bu kuruluşların düzenli ve başarılı bir örgüt altında toplanmadığı ilgilenenlerce ileri sürülen önemli bir varsayımdır. Cumhuriyet döneminde her alanda olduğu gibi, halk oyunları etkinliği de, devletin denetim ve gözetimi altına alınmıştır.

Bu örgütlü çalışma "Halk Evleri" ile başlamış ve giderek tüm ülkede okul, dernek, kulüpler aracılığı ile sürdürülmüştür (Aydın, 1992b, s.38).

Türk toplumunun binlerce yıllık yaşantısının bir ürünü olan halk oyunları, 20. yüzyılın getirdiği gelişmelere paralel olarak, yeni gelişmelere ve farklı uygulamalara maruz kalmıştır. Halkevleri ile başlayan yapılanma döneminin ardından folklor derneklerinin kurulmaya başlaması ile, kurumsallaşma sürecine yeni bir boyut getirilmiştir (Öztürkmen, 1998, s.17).

1.1.4. Türkiye'de Halk Oyunları: Kurumlar, Kuruluşlar ve Faaliyetleri

Folklor memleketimizde layık olduğu önem ve değeri ancak cumhuriyet devrinde bulmuş olan bir bilim dalıdır. Ancak etnoğrafik araştırmalar ve bunun bir bilim olarak öğretimi de folklordan önce (Meşrutiyet devrinde 1908-1918) olup, ünlü eğitimci M. Sati Beyin Mülkiye (Siyasal Bilgiler Fakültesi)'deki dersleri ve nihayet bu derslerin bir kitap halinde yayınlanmasıyla başlamıştır. Bunun yanında folklorun bir bilim hassasiyetiyle önemi ve gereği ülkemizde Cumhuriyet'in ilanından hemen dört beş yıl sonra kendini hissettirmiş ve ilk defa 1 Kasım 1927 yılında Ankara'da Anadolu Halk Bilgisi Derneği kurulmuştur (Ülkütaşır, 1973, s.14-17).

Bir taraftan “Halk Bilgisi Derneği” sistemli çalışmalarına devam ederken öte yandan yurdumuzun bazı bilimsel kuruluşları da bu güzel ve ciddi harekete ortak olmakta gecikmemişlerdir. Bu arada “Türkiyat Enstitüsü” bilhassa Türk Halk Edebiyatı'na ait çıkardığı eserlerle bu araştırma alanının önem ve genişliliğini büyük bir yetkiyle aydınlatmıştır (Ülkütaşır, 1973, s.14-17).

Daha sonra, kültürümüzün araştırılmasında, işlenmesinde, yaygınlaştırılmasında ve halka mal edilmesinde en önemli görevi üstlenen Halk evleri "Türk Ocakları'nın kendini feshetmesinden sonra 19 Şubat 1932 yılında 14 ilde kurulmuştur. Kuramsal çalışmalar iş haline getirilmiştir. Bayramlar, geceler, şenlikler tertiplenmiştir. Sınırlarımız dışında Türk Ulusal kültürü adına yüzümüzü güldüren halk oyunları ekipleri bu devrede Avrupa'ya gönderilmeye başlanmıştır (Baykurt, 1976, s.28).

Halkevleri, kuruluş yılları olan 1932'den bu yana Türk kültürüne gerçekten önemli katkılarda bulunmuştur. O zamana kadar bir kaç derneğin uğraşı alanı olan halk oyunları, 1932 yılından sonra halkevleri aracılığı ile yürütülmüştür. Halkevlerinin tüzüğüne konan maddelerle halk yaşamında canlılığını koruyan

maddi ve manevi alandaki kültürel değerlerimizi derleme, arşivleme, sergileme ve koruma işi özendirilmiştir (Örnek, 2000, s.118).

1950'de Halk evleri kapatılmış, ardından 1954'te bir banka, Yapı ve Kredi Bankası “Türk Halk Oyunlarını Yaşatma ve Yayma Tesisini”ni kurmuştur. 1963'te ise Halkevleri yeniden açılmış, bir çok dernek kurulmuş ve halk oyunları üzerinde tekrar, ciddiyetle ve bilimsel metodlarla çalışmalar başlatılmıştır (Baykurt, 1965, s.13).

Derneklerimizin yıllardan beri dünyanın çeşitli ülkelerinde düzenlenmekte olan uluslararası festival ve şenliklerde ülkemizi başarı ile temsil etmeleri ve yarışmalarda devamlı dereceye girerek mahalli basın ve yayın organlarında ülkemizden övgü ile bahsedilmesi bizler için ve Türkiye için iftihar vesilesi olmuştur (Çakır, 1990b, s.26-29).

Dernekler, gençlerin boş zamanlarını en iyi ve en yararlı bir şekilde değerlendirmelerini sağlayan, milli birlik ve beraberlik duygularının gelişmesinde önemli katkıları bulunan kurumlardır. Hemen hemen her ilimizde çeşitli isimlerle kurulan dernekler, yörelerinde köy köy, ilçe ilçe dolaşarak halkın oynadığı oyunları ve müzikleri belli bir disiplin içinde korumuşlardır.

Halk oyunları dernekleri, dernek konumuna göre illerde Emniyet Müdürlüğü Dernekler Masası'na, Merkezde İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü'ne bağlanırken, yaptıkları faaliyetin konusu gereği Kültür Bakanlığı "Halk Kültürünü Araştırma Dairesi"ne (HAKAD) bağlanmıştır. Ayrıca Kültür ve Turizm Bakanlığının merkez kuruluşlarınca yurt dışı çıkışları için denetlenmekte, Milli Eğitim Bakanlığı, Beden Eğitimi ve Spor Genel Müdürlüğü'nce yarışmaları yaptırılmaktadır (Aydın, 1992a, s.43).

Günümüzde ise; ülkemizde bu etkinlik alanında yapılan çalışmalar, Başbakanlık Turizm Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor

Bakanlığı, Köy İşleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı gibi çeşitli bakanlıkların faaliyet alanına alınmıştır.

1966 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde "Milli Folklor Enstitüsü" kurulmuş ve günümüzde Kültür Bakanlığı'na bağlı "Milli Folklor Araştırma Dairesi"ne dönüştürülmüştür.

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Beden Eğitimi ve Okul Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı "Halk Oyunları Şubesi" oluşturulup yarışmaları düzenlenen halk oyunlarının, Turizm Bakanlığına bağlı kurulan "Devlet Halk Dansları Topluluğu" ile halk oyunları örgüt yapısına bir yenisi daha eklenmiştir (Aydın, 1992a, s.34).

Son yıllarda bakanlıklarda olan yapısal değişmeye bağlı olarak; Milli Eğitim Bakanlığı okul içi Beden Eğitimi Spor ve izcilik Daire Başkanlığı ve Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne bağlı Gençlik Hizmetleri Daire Başkanlığı halk oyunlarına katkılarda bulunmaktadır.

Ayrıca yurdun çeşitli üniversitelerinde, Türk müziği Konservatuarlarına bağlı olarak halk oyunları bölümleri bu alana hizmet etmektedirler. Ancak Türkiye'de özellikle son on – on beş yıl içinde birtakım folklor kuruluşlarının ortaya çıkmasına rağmen bu alanda – halk türkü ve oyunları dışında – ne yazık ki ciddi bilimsel bir çalışma meydana getirememişlerdir (Ülkütaşır, 1973, s.14-17).

1.1.5. Halk Oyunlarının Türk Toplumundaki Yeri

İlk insanla birlikte insanların birbirlerini tanımaları ve birbirlerinin farkına varmaları ile sosyal ilişkiler başlamış ve böylece birbirine zihnen ve bedenlen yakın kişilerden meydana gelen topluluklar oluşmuştur. Bu toplulukları ise birbirinden ayıran en önemli özellik bir milletin hayat tarzı olarak ifade edilen kültür zenginlikleridir.

Günümüzde kültür zenginliğinin en canlı örneği olarak kabul edilen halk oyunları; diğer sanatkârlardan farklı olarak, ait olduğu toplumun gerçek karakterini taşıyan, fertlerin ortak duygu, düşünce ve davranışlarını sergileyen, başkasına göre yalnızca güzel ama kendisi için dünyasını aydınlatan bir özelliğe ve güzelliğe sahip bir sanattır (Değerli, 1988, s.111-113).

Türk folklorunun en önemli dallarından biri olan halk oyunları, halkımızın ortak duygularını taşıması itibariyle millet olma özelliğini oluşturan unsurlar arasında yer almaktadır. Türk kadının onurunu, inceliğini; Türk erkeğinin yiğitliğini, gücünü, coşkunu, ağırbaşlı tavırlarını; kısacası insanı insan yapan birçok üstün değerler Türk Halk Oyunları'nda görülmektedir (Aydın, 1993, s.129-132).

Oyunlarımız, toplum hayatının her çeşit faaliyetlerinde yer alan sanat türleri içerisinde, oluşum ve ifade zenginliği bakımından en renkli ve en etkili bir kaynaşma aracı olmuştur. Bu özelliklerinden dolayı Türk Halk Oyunları; insanlarımızın duygularında ortak bir anlam, düşüncelerinde milli şuur meydana getirmesi, toplum dayanışmasını ve kaynaşmasını sağlaması özellikleriyle, önemli bir "yaygın eğitim" aracı olarak değerlendirilmelidir (Öngel ve Hacıbekiroğlu, 1996). Bu değerlendirme incelendiğinde ise oynanan oyunların geçmiş yüzyıllarda toplum içindeki çeşitli kaynakların yansıması olduğu görülür. Şöyle ki dini hayatın yansımasını semahta, ordunun yansımasını kılıç-kalkanda görebiliriz.

Uzun yıllardan beri Türk toplumunun yaşantısının bir parçası olma özelliğini korumuş, halk biliminin en önemli unsurlarından birisi olan halk oyunlarımız, bazen düğünlerimizi, bazen harman sonu, hasat sonu sevincimizi, bazen vatan borcunu ödemeye giden gençlerimizin durumunu, kıvancını ve kimi zaman da günlük uğraşmayı yansıtır (Keskin, 1988, s.161-169).

Başlangıçta yalnız halkla kaynaşmayı ve ulusal heyecan yaratma aracılığı ile milli kültür bütünleşmesini amaçlayan folklor çalışmaları bugün diğer

lkelerde bir festivale katılma, değişik bir dünya ülkesi görebilme, kültürümüzü tanıma ve tanıtma amacına da yönelmiştir (Evliyaoğlu ve Baykurt, 1988, s.197).

Bunun yanında oyuncular halk oyunlarını kırsal kesimde kendisi için oynar. Coşku ve sevinçlerini dile getirirler. Ritmin işle uyumu sağlanır ve böylece kişinin veriminin yükseltilmesi amaçlanır. Halk oyunları'nın toplumun güvenini yükselten ve bozulan dengesini düzeltici işlevi oyunda açıkça görülür. Yine halk oyunları hareket, bolluk, kötülüklerden arınma, g kazanma gibi hayatın özünü taklit eden yönüyle toplum üzerinde önemli etkilere sahiptir.

Ycelme, toplumda beğeni kazanma ve çevreyle bütünleşip yardımcı olabilme çabası halk oyunlarının üstlendiği işlevlerdir. Sosyalleşme ve gereğinde yönetici rolünü yüklenme, geleneklere uygun hareket etme, oyunun kurallarına mutlaka uyum gösterme halk oyunlarının diğer önemli işlevleri arasında sayılabilir. Birlikte hareket etme, dayanışmadan g alma ve uyumlu davranış kazanma açısından halk oyunları, toplum üzerinde en güçlü etkinliklerden biri olmaktadır (Aydın, 1992a, s.39).

Halk oyunlarının önemli özelliğinden birisi de oyuna katılan kişilerin bu yolla topluluğa manevi açıdan bağlanmasıdır. Oyuna katılma yoluyla kişi topluluğun bir parçası olduğunu anlar, kendisini topluluk dayanışması içinde hisseder. Bu zellik çok önemlidir, çünkü insan topluluğun organik bir parçasıdır. İnsanın topluluğun dışına düşmesi ölüm anlamına gelir. Halk oyunları bu birliğin yaşamı sürdürmenin manevi alandaki ifadesidir (Karabulut, 1991, s.119-121).

Yurdumuzda, senenin belirli günlerinde, çeşitli illerde farklı kurumların üstlenerek düzenlediği halk oyunları yarışmaları, gösteriler ve festivaller yapılmaktadır. Yapılan tüm bu faaliyetler Türk toplumuna çeşitli yönlerde katkı sağlamaktadır.

Düzenlenen festival veya yarışmaların toplumumuza sağladığı katkıları üç başlık altında toplayabiliriz (Emir, 1972, s.41-44).

- **Ülkeyi Tanıtma Yönünden:** Gerek izlenim, gerekse festivale folklor ve müzik yönünden katılan uluslararası konuklar gelmiş oldukları yörenin tarihi ve tabii güzelliklerini sanat ve estetik anlayışıyla birleştirerek geçirmiş oldukları güzel anıları dünyanın dört bir yanına yayarlar. Bu arada gerek basın, radyo gerekse televizyon gibi iletişim kanallarıyla geniş bir kitleye o bölgenin tanıtımını yaparlar.
- **Kişiler Arası İlişkiyi Geliştirme Yönünden:** Yurdumuzda festival veya yarışma için yurt dışından gelen kişiler hiç bir dil, din, ırk ayrımı yapmaksızın bir yaklaşım içerisine girerler ve devletlerarası kültürel bağlar kuvvetlenir. Yurt içinden gelen insanlar biraz olsun hayatın tüm karmaşalığından kurtulmak, stres atmak, dinlenmek, eğlenmek ve de gezebilmek için bu yarışma ve festivallerden faydalanırlar. Yeni dostluklar kazanırlar ve kişilerarası ilişkiler gelişir.
- **Ekonomik Yönden:** Festival süresince gerek yurt içinden gerekse yurt dışından gelen insanların konaklama, yeme içme vb. ihtiyaçları olmaktadır. Böylece o bölgenin otel, lokanta ve diğer küçük esnafı, onların konaklamalarından, alışveriş ve diğer faaliyetlerinden ekonomik olarak faydalanabilir ve böylece milli ekonomimize büyük katkılar sağlar.

1.1.5.1. Halk Oyunları ve Toplumsal Yapı

Toplumsal yönden yapı, bir toplumun kuruluşu, kuruluşun işleyişi, bir takım görevleri yerine getiren örgütlü düzendir. Bir başka deyişle toplumsal yapı, yapıyı oluşturan toplumsal kurumla, bunların karşılıklı ilişkilerinden doğan toplumsal değerlerin karşılıklı etkiledikleri bir bütündür (Yasa, 1973, s.163-181).

Toplumsal yapıdan; toplumun dengeli ve uyumlu bir yaşam biçimi sürdürmesini sağlamayı amaçlayan her türlü ilişkilerin bütünü kastedilmektedir. Bu ilişkilerin sağlıklı olabilmesi için iletişimin önemi yadsınamaz. Halk oyunları toplumsal yapı içinde insan iletişimi görevini de üstlenmiştir. Koçkar’a göre halk danslarının insan iletişimindeki rolü şöyledir: “ Dans insan yaşamının en önemli unsurlarından biri hatta yaşamın kendisidir. İnsan iletişimini ve bilgilerin asırlar sonrası kuşaklara ulaşmasını sağlayan çok önemli taşıyıcı görevini de üstlenir dans. Bu açıdan bakıldığında insanların birbirleriyle nasıl ilişki kurduklarını, ilk insandan günümüze gelinceye kadar dansa verdikleri önem sayesinde çok açık biçimde anlayabiliriz. Dansı yapanlar kim olursa olsun insan olmanın bütün özelliklerini de ortaya koymuşlardır kuşkusuz (Koçkar, 1998, s.3).

Bir diğer açıdan bakıldığında halk dansları toplumsal yapı içinde boş zamanın değerlendirilmesi açısından da önem arz eder.

Günümüz toplumunda boş zamanın değerlendirilmesi başlı başına bir sanayi kolu olmuştur. İzleyen katılımı, oyunun önceden hazırlanmış olması ve belli bir ustalığı gerektirdiği için engellenmiştir. İzleyen salt tüketici konumunda olsa da halk dansları seyirlik sanat olarak algılandığı ve kitle kültürünü yansıttığı için varoluş koşulları düşünülmez. Sunulan sunulduğu gibi algılanır (Su, 2000, s.5).

1.1.5.2. Halk Oyunları ve Sosyo-Kültürel Değişme

Hiçbir toplumun durgun, hareketsiz olduğu söylenemez. Her toplumda sürekli olarak bir değişme görülür. Sosyal davranışlar, yapılar, toplumsal sistemler ve kurallar, sürekli olarak değişme gösterir. Ancak bu değişme her alanda ve her devirde açık, kesin olmadığı gibi, hız olarak da aynı değildir. Toplumsal değişme, ilerleme kadar, gerileme biçiminde de gerçekleşebilir.

Toplum; insanların doğayla ve kendi aralarındaki ilişkilerinin belirlediği kültürel bir ürün olup, daima dinamik bir devinim süreci içindedir. Bu dinamik devinim içinde oluşu ise, onun sürekli değişmesine neden olmaktadır. Değişme toplumsal, siyasal ve ekonomik sistemlerin tümünde görülen çağımızın en belirgin özelliklerinden biri olmuştur (Aydın, 1992a, s.14).

Tezcan'a göre toplumsal değişme; "toplumsal yapının ve onu oluşturan toplumsal ilişkiler ağının ve bu ilişkileri belirleyen toplumsal kurumların değişmesidir" (Tezcan, 1991, s.173).

Sağlam'a göre ise değişme; "planlı ya da plansız bir biçimde bir sistemin (organizma, kişi ya da örgüt) bir süre veya bir ortamın belli bir durumdan başka bir duruma geçirilmesidir" (Oğultürk, 1992, s.161-166).

Kültürler arasındaki ilişkiler, alışverişler veya belli bir kültürdeki yeni fikirler ve maddi unsurlar arasındaki etkileşimler, o toplumun fert ve gruplarında değişmelere yol açmaktadır. Bu değişmelere "sosyo-kültürel değişme" adı verilir (Erdoğan, 1984, s.13-19).

Sosyo-kültürel değişme, toplumla ilgili sistemlerin yapı ve fonksiyonlarındaki gelişme ve gerileme süreci olarak da ele alınabilir. Bir toplumdaki ilerleyen veya gerileyen, devamlı veya geçici, planlı veya plansız, tek yönlü veya çok yönlü, faydalı veya zararlı faaliyetler, sosyo-kültürel değişmeyi gösterir (Erdoğan, 1984, s.13-19).

Bütün toplum türlerinin incelenmeye değer bazı özellikleri vardır. Bu özellikler; gelenek-görenekler, duyguları anlatış biçimleri, konutlar, giysiler, müzikler, oyunlar, kısaca halk bilimi kapsamında ele alınması gereken ne varsa birbirinden değişiktir ve toplumun alt yapısındaki değişmelere koşut bir gelişme göstermiştir (Avşar, 1988, s.35-47).

Halk biliminin öğelerinden biri olan halk oyunları da doğal olarak toplumsal değişmeden etkilenir. Sanayileşme, kentlere göç, iletişim araçlarının artışı ve dünyayı hızla küçülten tüm öteki etkenler giderek bütün toplumlarda kültür değişmesine yol açmaktadır. Örneğin, halk oyunları araştırmacıları açısından bir köye televizyon girmiş veya girmemiş olması önemli bir etkidir. Aralarındaki ayrım açıkça gözlenmektedir.

Geleneksel yöre oyunları yerlerini daha yaygın olarak oynanan popüler oyunlara veya başka danslara bırakmaktadır. Kültürün durağan değil, değişken bir süreç olduğu, koşullar değiştikçe kültürde de değişimin kaçınılmazlığı gerçeği ortada iken gelenekleri olduğu gibi yaşatmaya çalışmak boşuna bir çabadır. Yaşamda kalıcı olan tek şey değişmedir. Bize düşen, var olan bu değişim sürecinin doğrultusunu ve biçimini olumlu yönde etkilemeye çalışmaktır.

1.1.6. Halk Oyunlarına Teşvik Edici Başlıca Faktörler

Türkiye’de halk oyunları artık halkın kendisi için oynadığı kapalı yapısından sıyrılmıştır. Farklı kesimlerden gelen kişilerden oluşan oyun topluluklarıyla, yine farklı kesimlerden gelen seyircilerin izledikleri sahnelerden gelmiştir. İçinde barındırdığı özellikler gereği, aynı anda göze, kulağa ve duygulara hitabeden halk oyunları, sahnelerde kendine özgü eşsiz güzelliğini, zengin adımlarını, canlı müziğini ve renkli giysilerini sergileyerek insanları etkilemiştir.

Doğuş noktasından itibaren halk oyunları ile ilgili yapılan çalışmalar, incelemeler ve derlemelerle birlikte, halk oyunlarının sahnelenmesi ve bunların izlenmesi kişilerin halk oyunlarına verdiği önemi ortaya koymaktadır. Halk oyunlarının göze ve kulağa hoş bir şekilde hitap etmesi insanları etkilemekte, aynı zamanda halk oyunları çalışmalarına katılmalarını sağlamaktadır.

Kişilerin halk oyunlarına yönelmesinde teşvik edici birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörlerden başlıcalarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

1.1.6.1. Boş Zaman

Boş zaman kavramı, kişiliğin mesleksel, ailesel ve toplumsal ödevlerini yerine getirdikten sonra özgür iradesi ile girişebileceği dinlenme, eğlenme, bilgi ya da becerilerini geliştirme, toplum yaşamına gönüllü olarak katılma gibi bir dizi uğraşılardır (Ünal, 1991, s.165-170).

Boş zamanları değerlendirme etkinliği olan rekreasyon, Gottman ve Glikson'a göre, "insan zihninin tazelenmesi, yaşamının canlandırılmasıdır (Sezgin, 1987).

Halk oyunları çalışmalarının zevkli, aynı zamanda yorucu olması insanların bu çalışmaları boş zamanlarında yapmalarına neden olmuştur. Halkoyunları çalışmalarında insan vücudunun fizyolojik olarak oldukça fazla enerji kaybetmesi, çalışma sonrasında vücudun yorgun düşmesi çalışmaların boş zamanda yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır.

Halk oyunlarını boş zaman faaliyeti kabul edip, çalışmalara katılan kişiler bulunmaktadır. Bu da oyunu, rekreasyonla bir noktada birleştiren özellik olarak göze çarpmaktadır. Kişilerin boş zamanlarının fazla olması onları halk oyunları çalışmalarına teşvik etmiştir.

1.1.6.2. Kitle İletişim Araçlarının Etkinliği

Haberleşme sözcüğü ile eş anlamlı olan iletişim kelimesinin sözlük anlamı "karşılıklı bilgi, duygu alışverişidir". Bir dinleyici kitlesine hitap etmek, yazılı ve sözlü emirler vermek, genelgeler yayınlamak iletişimin gerçekleşmesi için yeterli değildir. İletişimin gerçekleşmesi; bilgi veya duygunun, diğer bir deyişle mesajın

hem aktarılmasını hem de algılanmasını gerektirir. Mesajların algılanmasında insanların psikolojik, sosyal ve kültürel çeşitli özelliklerini yansıtan duygu, tutum ve davranışların (tahminler, önseziler, fikirler, mimikler vb.) etkisi vardır. Bu nedenle iletişim sadece bilgi alışverişi değil duygu alışverişini de kapsamaktadır (Hazar, 2003, s.81). Duygu coşkusu had safhada yaşatan halk oyunları da bu noktada iletişimin güçlü bir ögesi olarak karşımıza çıkar.

İnsanların gerek yakın, gerekse uzak çevrelerinde olup bitenler hakkında bilgi almaları, günümüzde geliştirilmiş ve uzmanlaşmış araçlarla sağlanmaktadır. Bu araçlara kitle iletişim araçları denilmektedir. Teknolojinin gücünün simgesi olan kitle iletişim araçları, kitle haberleşme ağıyla birbirine bağlanmaktadır (Tokgöz, 1988, s.36).

Özellikle televizyon ve radyo programlarında periyodik olarak halk oyunlarımızın manaları, teknik özellikleri, (figürlerin dizilişi, dairesel mi dizi mi olduğu v.b.) giyilen giysinin üretim özelliği yanında, hangi zamanlarda giyildiği, oyunlarımıza iştirak eden halk çalgılarımızın yapılışı ve ses renkleri, yine takılarımızın hangi yaş gruplarında (çocuk, bekar, evli, dul v.b.) kullanıldığı, bu kültürlerin yaşadığı doğal ortamdan aktarılması, hem eğitici, hem eğlendirici, hem de halkımızın bilgilenmesi açısından katkı sağlayıcı olacaktır.

1.1.6.3. Aile

Aile, hem genetik özelliklerin hem de benlik ve kimlik oluşumundaki yönlendirmelerin aktarıldığı bir sosyal birimdir.

Aile, insanın kendisini güvende hissettiği, korunma ve savunma duygularını bir kenara bıraktığı bir kurumdur. Aile; mensuplarına, kendine güven duygusu aşılama, insandaki yaratıcı - yaşatıcı güçleri ortaya çıkarma, yönlendirme özelliği taşır (Tural, 1991, s.12-16).

Halk oyunlarına başlama sebeplerinden birisi de ailedir. Aileden birinin ve bir kaçının halk oyunlarının içinden gelmiş olması, kendinden sonra gelen nesilleri de bu yönde teşvik etme yönünde itici güç olmuştur. Halk oyunları ile uğraşan bir aile ferdinin halk oyunlarından aldığı zevki, hazzı ve neşeyi aile içinde anlatması onları halk oyunlarının içine çekmeye başlamıştır.

Aile; halk oyunları ile uğraşan kişilerin sahneye çıktıkları zaman, aile fertlerinin onu izlemesi, ondan aldıkları, neşe, halk oyunları çalışmalarına katılma nedenleri arasında yer almıştır.

1.1.6.4. Kıyafet, Müzik ve Yöresel Özellikler

Türkiye’de halk oyunlarının oynandığı yöre insanların ilgisini çekmesi, yine o yöre insanlarınca yakından takip edilip, figürlerin her fırsatta öğrenilmeye çalışılması bilinen bir gerçektir. Gençler halk oyunlarını öğrenmek amacıyla özellikle düğünleri, törenleri ve belirli günleri yakından takip etmekte, figürleri izlemekte, oyun nağmelerini çalan çalgıcıların çaldığı havaları dinlemekte, yöresel kıyafetleri inceleyip zamanla kendileri de oyun içerisine dahil olmaktadır (Köprülü, 1989, s.78).

Halk oyunlarımızın canlılığı, müziğinden, kıyafetlerinden ve yöre özelliklerinin neşesinden kaynaklanmaktadır. Bu yüzden izleyicilerin ilgisini çeker. İzleyiciler, halk oyunlarını izlerken adeta kendilerini oyunun içerisinde bulur o havaya uyum sağlarlar (Coşkun, 1988, s.67-72).

Hareketlerle anlatılan herhangi bir olay müzikle desteklendiğinde büyük bir anlatım zenginliğine ulaşır. Kıyafetlerin, takı yönünden zengin ve göz alıcı olması, izleyenlere hoş gözükmesine neden olur. Ayrıca oynanan her oyunun yöresel bir anlamı, bir geçmişi yani bir hikâyesi vardır ki, bu da insanı son derece etkilemekte, halk oyunlarına katılmaya teşvik etmektedir.

1.1.6.5. Okul ve Eğitim

Halk oyunlarının öğretimi ilk olarak okullarda başlamıştır. Halk oyunlarının okullara girmesi, bir bakıma onların halkın içinden, halktan ve köylüden aydın gençliğe aktarılması demektir. Henüz böyle bir köyden kente aktarılması konusu yokken, bir öğrenme ve öğretme de söz konusu değildi ve olamazdı da. Çünkü oyunlar köylerde ve halk arasında kendiliğinden yaygınlaştırılıp yaşatılmakta ve düğünde dernekte usta çırak usulüyle yayılmaktaydı (Baykurt, 1991, s.63-69).

Halk oyunlarında da orta öğretim kurumlarında olduğu gibi öğretmen öğrenci ilişkisi yer almaktadır. Öğreten kişi mesleki formasyon almış, ondan sonra öğretme işine başlamış kişidir. Toplumumuzda birçok kişi alanında uzmandır, tekdir, mesleğin tüm inceliklerini bilir ama öğretmen değildir (Yelbuğa, 1991, s.159-162).

Üniversiteler ve Orta dereceli okullar halk oyunlarına ağırlık veren çalışmalarıyla dikkat çekmektedir. Halk oyunları çalışmaları son yıllarda ilköğretim kurumlarına kadar inmiştir. Çeşitli gazete, dernek ve kuruluşların düzenlediği halk oyunları yarışmaları halk oyunlarının yurda yayılmasını sağlamıştır.

Okulların, değişen fonksiyon süreci içerisinde, rekreasyon eğitimi önemli bir yer tutmaktadır. Toplumun gelişimine ve isteklerine paralel, okulun üstlendiği fonksiyonlarda değişimler yaşanmaktadır. Günümüzde rekreasyona olan ilgi, onun eğitim potansiyelinde; fiziki ve ruhsal sağlığa, becerilere, sosyal ve toplumsal niteliklere, ayrıca çalışma verimine olan olumlu katkısının gücünde toplanmaktadır. Bu güç, okulların rekreasyon eğitime ağırlıklı olarak yönelmeleri gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Okullar, öğrencilere bunu; boş zamanı olumlu ve etkin bir biçimde kullanabilmek ve rekreatif etkinliklerin, genel

eğitimi desteklemesi ve bu amaçla kullanılması şeklinde vermek durumundadırlar (Karaküçük, 2001, s.136, 137).

1.1.7. Rekreasyon

Rekreasyon ile ilgili olarak yapılacak bir çalışmada öncelikle ele alınacak konuların başında kuşkusuz boş zaman kavramı gelmektedir. Çünkü, rekreasyon her şeyden önce boş zamanı olan insanların, bu boş zamanlarında gerçekleştirecekleri etkinliklerle ilgilidir (Karaküçük, 2001, s.23).

Boş zaman kavramı, günümüzde ağdaş sanayi toplumunun yapısal bir özelliğini oluşturmaktadır. Bu, toplum tipinin bir ürününü oluşturmaktadır ve kültürel koşullardan doğmuştur. Bu koşullar dikkate alınmadan boş zaman değerlendirilmesi kavramının da gereğince açıklanması zordur. Bu anlamda boş zaman, bireyin kendi adına özgürce kullanmak hakkına sahip olduğu, iş ve yaşamla ilgili zorunlu sorumluluk ve görevler yerine getirildikten sonra arta kalan zaman olarak tanımlanabilir (Güler, 1978, s.17).

Tezcan'a göre ise boş zaman, kişinin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorunluluklardan ya da bağlantılardan kurtulduğu ve kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraşacağı zamandır (Tezcan, 1994, s.9).

İnsanlar çeşitli büyüklük ve zamanlarda ortaya çıkan boş zamanlarında; uzaklaşmak, dinlenmek, hava değerşimi, gezme – görme, sağlık, beraber olma, heyecan duyma, farklı yaşantılar elde etme gibi birçok amaçla, ev dışında veya ev içinde açık veya kapalı alanlarda ya da pasif – aktif şekillerde, kent içinde veya kırsal alanlarda etkinliklere katılmaktadır. Rekreasyon, insanların boş zamanlarında yaptıkları bu etkinlikleri ifade eden bir kavramdır ve insanın çalışma saatleri dışındaki katıldığı faaliyetlerle ilgilidir (Karaküçük, 2001, s.55,56).

Rekreasyon, yeniden tazelenme, yeniden biçimlenme, yeniden yaratma anlamına gelen Latince “Recreatio” kelimesinden gelmektedir (Carlson ve diğ., 1972). İnsanın yoğun çalışma yükü, rutin hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren veya olumsuz etkilenen bedeni ve ruhi sağlığını tekrar elde etmek, korumak veya devam ettirmek, aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız ve bağlantısız serbest zaman içinde isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı etkinliklere rekreasyon denmektedir (Karaküçük, 2001, s.59).

Rekreasyonun birçok araştırmacının ve yazarın görüş birliğine vardığı bazı temel özellikleri vardır. Bu özellikler;

1. Rekreasyon tembellik karşıtı bir aktivitedir. Bu aktivitenin içinde birçok spor veya herhangi bir faaliyet (hobiler, müzik, resim vb.) yer alabilir. Bu aktiviteler zihinsel, fiziksel ve duygusal anlamda ya da bunların tümünün kombinasyonu olabilir.
2. Rekreasyon serbest zamanda (leisure) olur. Rekreasyon için harcanan zaman zorunlu olarak harcamadığınız zamandır. Yapmak istediğinizi özgürce yapma seçeneğinizin olmasıdır.
3. Aktivitenin seçimi gönüllüdür. Bireylerin rekreasyona katılımı gönüllülük esasına dayanır. Kişi aktivitelere zorunlu olarak değil, ilgi duyduğu ve sevdiği için katılmalıdır. Katılımda gönüllülük esastır.
4. Rekreasyon zevk sağlar. Katılımcı rekreasyon sırasında zevk ve haz almalıdır. Eğer bunu sağlayamazsa bir kez daha katılmayı gönüllü olarak istemez. Katılımcının aktivite sırasında eğlenmesi, zorunlu yaptığı iş, çalışma hayatında ona rahatlık sağlayarak bir denge kurmasını sağlayacaktır.

5. Kişisel tatmin (doyum), aktivitenin içinde ve hemen alınır. Genellikle aktivite anında veya hemen sonra hissedilen tatmin duygusu katılımcı için önemlidir.
6. Rekreasyon “en iyi” anlamında yapılır. Serbest zaman etkinliklerinden beklenen, rekreasyonel anlamda katılımcıya ahlaki değerleri kazandırarak, zihinsel ve fiziksel iyiliği için olumlu yardım sağlamasıdır.
7. Rekreasyon hayatın rutin akışını değiştirmeyi sağlar.
8. Rekreasyon geniş bir kavramdır. Çünkü rekreasyon, aktivite boyunca bireylerin davranışlarına ve beklentilerine göre farklılık gösterir. Rekreasyon, katılımcıların ilgileri ve yaratıcılıkları kadar çok çeşitlilik gösterir. Bu çeşitli aktivitelere anaokulundan emeklilik dönemine kadar her yaşta birey ve engelli ya da hastalık nedeniyle emekli edilmiş her kapasitedeki kişiler katılabilir.

Rekreasyon sağlığa yararlı, olumlu ve sosyal açıdan kabul edilebilir olmalıdır. Katılımcının sağlığına zarar verecek ya da fiziksel açıdan zorlayacak rekreasyonel aktiviteler yerine, kişiye her yönden olumlu katkılar sağlayacak etkinlikler seçilmelidir. Bu aktiviteler aynı zamanda toplumun değer yargılarına aykırı gelmeyen etkinlikler olmalıdır. Ayrıca katılımcıların özgürce seçtiği aktiviteler başka katılımcılar veya toplumdaki düzene zarar verecek biçimde olmamalıdır (Carlson ve diğ., 1972).

Çok çeşitlilik arz eden kişilerin ilgi, dürtü, amaç ve katılım şekillerine ve daha birçok faktörlere göre değişik anlayışlar sergileyebilen rekreasyonun özellikleri konusunda ortak bir noktaya ulaşmak zor olabilmektedir (Zorba, 2002, s.185-192). Rekreasyonun etkinlik alanları da, boş zamanın şekline, süresine,

katılım tarzına, iklim, ekonomik, coğrafi durumlar ile toplum kültürüne göre farklılıklar ya da çeşitlilikler gösterebilmektedir. Bu faktörlere ülkenin sanayileşmiş yapısını ve politikalarını da eklemek mümkündür. Zira ülkelerin gelişmişlik düzeyleri boş zamanla ilgili anlayış ve uygulamalarda değişik yaratmaktadır. Ülkeler gelişme ya da zenginlikleri ile orantılı olarak boş zaman imkanlarına sahip olabilmektedir (Karaküçük, 2001, s.81,82).

Rekreasyon etkinlik alanları, çok çeşitli etkinliklerle gruplandırılarak açıklanmaktadır. Bucher, rekreatif etkinlik alanlarını şöyle belirtmektedir:

1. Müzik uğraşları
2. Dans faaliyetleri
3. Sanat ve küçük el becerileri
4. Spor ve oyun
5. Sahne çalışmaları
6. Açık hava etkinlikleri
7. Çeşitli etkinlikler (Karaküçük, 2001, s.82).

Rekreasyon programlarının her kesimden insanın ihtiyaç ve ilgi alanlarını kapsayarak, kişilerin rahatlıkla uygulayabileceği ve hünelerlerini gösterebileceği alanları içermeleri gerekmektedir. Bu anlayışla rekreasyon etkinlik alanlarını Karaküçük (2001, s.84) şu şekilde gruplandırmıştır:

1. Müzik faaliyetleri
2. Spor faaliyetleri
3. Oyunlar
4. Dans
5. Sanat ve hünere gerektiren faaliyetler
6. Mekan dışı faaliyetler
7. İlmî ve kültürel faaliyetler.

1.1.7.1. Rekreasyon ve Halk Oyunları

Belli bir toplumun üyesi olarak insan kendi kültürel mirasını öğrenip onu savunur, yaşatır ve kendisinden sonraki kuşaklara aktarır. Hayatın devamı için ihtiyaçtan doğan ve sanatın ilk belirtileri olan oyunlar (danslar) zamanla edinilen tecrübeler ve deneyler sonucunda geliştirilerek, sanatın ilk halkalarını oluştururlar (Aydın, 1992a, s.29).

Rekreasyonel bir değer taşıyan oyun kimi zaman her türüyle bir spor olarak, kimi zaman basit uygulamalarıyla bir eğitsel oyun olarak, kimi zaman bir dans, folklor veya bir tiyatro olarak, kimi zaman da insanın yaratıcılığına dayanan farklı bir etkinlik olarak karşımıza çıkmaktadır (Karaküçük, 2001, s.250).

Oyunu rekreasyonla bir noktada birleştiren özellik oyunun her şeyden önce boş zamanlarda ve gönüllü olarak yapılıyor olmasıdır (Karaküçük, 2001, s.249).

Oyunun dans yönü karşımıza halk oyunlarını çıkarmaktadır. Dans sosyal bir davranıştır. Dansın sosyal yönünü halk oyunları açısından ele aldığımızda, insanların bir araya gelip eğlenmesi, birlikte dans etmeleri, kültürlerinin bir parçası olan oyunlarını birlikte sergilemeleri, bireylerin sosyal hayatlarını ve bu hayattaki rollerini ayakta tutar. Şehirlerde yaşayan insanların boş zamanlarını değerlendirmelerinde ya da iş hayatının dışında kalan zamanlarında sosyal hayatlarını canlandırmalarında, gençlerin ruhsal ve fiziksel yönden gelişmelerinde ve sosyal ilişki kurmalarında rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunlarının rolü büyüktür. Halk oyunları, bireylerin boş zamanlarını birlik beraberlik, dayanışma, hoşgörü ve karşılıklı iletişim içerisinde geçirmelerini sağlar. Aynı zamanda kişi ruhsal, bedensel ve zihinsel açıdan rahatlayarak en verimli şekilde yoğun iş temposuna kendini hazırlar. Bu anlamda halk oyunları toplum tarafından kabul gören, insanlar tarafından öğrenilen ve kuşaktan kuşağa aktarılan bir rekreasyonel kültür ürünü olarak kendini göstermektedir.

Boş zaman faaliyetleri düzenlenirken halk bilimi ile yakından ilişkili olmasında fayda vardır. Çünkü halk biliminin, halk edebiyatı, halk müziği, halk oyunları, el sanatları, halk mimarisi, halk hekimliği, halk tiyatrosu, halk mutfağı, gelenek görenek ve inançlar, halk eğlenceleri gibi çeşitli alt dalları bulunmaktadır. Bu dallar yardımıyla, toplumda ayrı ayrı bölgelerde yaşayan bireylerin özelliklerine göre uygun boş zaman değerlendirme faaliyetleri düzenlenip uygulanabilir (Özdemir, s.9).

1.2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, şimdiye kadar yapılan çalışmalardan elde edilen bulguların ışığında, üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına bakış açısını, yönelme nedenlerini ve halk oyunlarına yönelme nedenlerinin çeşitli değişkenler (cinsiyet, yaş, sınıf, üniversite, ailenin gelir düzeyi) açısından farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymaktır.

Bu bağlamda araştırmanın amacına yönelik olarak aşağıdaki problem cümlesi oluşturulmuştur.

1.3. Problem Cümlesi

Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Bir Faaliyet Olarak Halk Oyunlarına Katılım Nedenleri Nelerdir ve bu nedenler,

a) cinsiyet

b) yaş

c) sınıf

c) üniversite

d) gelir düzeyi

e) anne eğitim düzeyi

f) baba eğitim düzeyi

değişkenlerine göre farklılaşmakta mıdır?

1.3.1. Alt Problemler

Bu araştırmayla rekreasyonel bir faaliyet alanı olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına bakış açısı, halk oyunlarına katılım nedenleri ve bu nedenlerin çeşitli değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaca ulaşmak üzere aşağıdaki alt problemlere cevap aranacaktır;

1. Rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri nelerdir?
2. Rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına bakış açısı nedir?
3. Rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına yönelim nedenleri nelerdir?
4. Rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına yönelim nedenleri cinsiyete göre farklılaşmakta mıdır?
5. Rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına yönelim nedenleri öğrenim gördükleri üniversiteye ve sınıf düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?
6. Rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına yönelim nedenleri ailelerinin gelir düzeyine göre farklılaşmakta mıdır?

1.4. Araştırmanın Önemi

Halk Oyunları Literatürü incelendiğinde, bireylerin halk oyunlarına yönelme nedenlerine ilişkin çok fazla bilimsel çalışmanın olmadığı görülmektedir. Halk oyunlarının, ait olduğu toplumun bir kültür ürünü ve aynı zamanda oluşan bu kültürü sonraki kuşaklara bir aktarma aracı olduğu gerçeği göz önüne alındığında gençlerin bu etkinliğe yönelme nedenlerinin araştırılması büyük önem arz etmektedir. Bireylerin halk oyunlarına yönelme nedenlerinin belirlenmesinin halk oyunları ile ilgilenen veya ilerde çocuklarının ilgilenmesini düşünen kişilere, aynı zamanda halk oyunları ile ilgili tüm kurum ve kuruluşlara önemli bilgiler sunacağı düşünülmektedir. Bu konuda yapılan çalışmaların azlığı da göz önüne alındığında, yapılan bu çalışmanın bundan sonra yapılacak olan araştırmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma konuyla ilgili yapılan literatür taramasıyla.
2. Üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına katılım nedenleri sadece ankette belirtilmiş sorulara verilen cevaplarla,
3. Anket sadece Ankara’da bulunan ve rekreasyonel faaliyet olarak halk oyunları branşına yer veren üniversitelerle,
4. Anket soruları sadece rekreasyonel faaliyet olarak halk oyunlarını seçen üniversite öğrencileri ile sınırlıdır.

1.6. Sayıtlılar

1. Bu araştırmada kullanılan ölçme araçları araştırmanın amacına hizmet eder niteliktedir.

2. Araştırmaya dahil edilen üniversite öğrencilerinin ölçme araçlarındaki sorulara verdikleri cevaplar onların gerçek durumlarını yansıtmaktadır.

1.7. Tanımlar

Folklor: Folklor kelimesi İngilizce'den alınmış bileşik bir isimdir. Burada “folk” halk; “lore” ise bilim, bilgi ya da inceleme anlamına gelmektedir. Bu anlamda Folklor, halkı bilme, tanıma anlamına gelen bir kelimedir. Bu kelimeyi ilk olarak 1846'da İngiliz Muharrirlerinden “Williams John Thoms”, Almanların “Volksepas”, “volkslied”, “volksfet” gibi kelimelerini taklit ederek, böyle toplu bir şekilde kullanıp ortaya atmıştır. Bu kelime zamanla tutunarak belli bir bilim dalının adı olmuştur. Bugün bütün bilim dünyası bunu böyle kullanmaktadır. Yalnız Almanlar, Folklor kelimesini bilmekle beraber, bu konuda daha çok “Volkskunde” kelimesini kullanmaktadırlar (Ülkütaşır, 1973, 18).

Oyun: Türkçe “Oyun” sözcüğü, bunun anlamları ve bu anlamların yöneldiği kavramın incelenmesi bir bakıma, başka dillere göre çok daha ilginçtir. Türkçe'de oyun ve oynamak sözcüğünün pek çok anlamı vardır; çocukların oyunu, dans, dramatik gösteri, kağıt, zar gibi baht oyunları, sporla ilgili eylemler hep oyun sözcüğü ile belirtilir. Bunun yanı sıra başka anlamları da vardır: Oyun almak, birine oyun etmek, oyun havası, oyun kağıdı, oyun vermek, oyuna çıkmak, oyuna gelmek gibi. Oyun sözcüğünün Türkçe'nin en eski sözcüklerinden biri olduğunu kaynaklar göstermektedir. Yapısal bakımdan ilk elde oy-un olarak ayrılabilir. -(u)n eki, fiilden isim yapma ekidir. Bu türev, yani Oy-un en eski metinlerde çeşitli anlamlarda kullanılmaktadır (And, 2003, s.36).

Halk Oyunları: İnsanların var olduğu günden bugüne geleneksel yaşama biçimlerini, tabiatla ve birbirleriyle olan ilişkilerini, karakterlerini, duygularını, düşüncelerini, yaşayan kültür mirasını, insanların kahramanlıklarını, yurt sevgisini, manevi değerlerini yansıtan, günlük yaşamda karşılaşılan ve kitle olarak etkisinde kalınan olayları tasvir etmek amacıyla yapılan, insanların yurt

sevgisini, dostluğa ve güzelliğe olan tutkusunu vücut hareketleri ile birleştirerek anlatan ritmik hareketler bütünlüğüdür (Altuğ, 1991, Eroğlu, 1994, Ünal, 1995).

Dans: İlk insanların topluluklar halinde yaşamaya başlamaları ve kendilerini yöneten birtakım bilinmeyen, büyük ve sihirli güçlere tapmaları ile dansın doğuşu ve beraberinde de gelişimi başlamıştır. Tabii güçleri kontrol edemeyen insanlar, olayları basit ritüellerde oyunlarla anlatmaya, onlardaki gücü anlamaya ve elde etmeye çalışmışlardır. Böylece temeli büyüye dayanan dans ortaya çıkmıştır (Eroğlu, 1994, s.16). Dansın kısaca tanımını yapmak gerekirse; dans, belirli bir amaçla yapılan ritmik, estetik, bedensel hareketlerin tümüdür (Şenel, 1992, s.283).

Boş Zaman: Hayatın gerekliliklerinin yerine getirilmesinden sonra arta kalan zamandır. Ayrıca boş zaman çalışma hayatının sınırları dışına çıkabilme ve kişiyi yenileyen, hayat veren güçlere ulaşabilme kapasitesi olarak tanımlanabilir. Bu bilgiler doğrultusunda genel bir toparlama yapılması gerekirse boş zaman, kişinin işe, işle ilgili sorumluluklarına, kendisinin ve ailesinin bakımına ayırdığı zamanın dışında kalan, dolayısıyla zorunlulukların olmadığı özgür bir zaman birimidir (Karaküçük, 2001, s.33,34).

Rekreasyon: İnsanın yoğun çalışma yükü, rutin hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren veya olumsuz etkilenen bedeni ve ruhi sağlığını tekrar elde etmek, korumak veya devam ettirmek, aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız ve bağlantısız serbest zaman içinde isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı etkinliklere rekreasyon denmektedir (Karaküçük, 2001, s.59).

1.8. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde literatür taraması sonucu ulaşılan, konuyla ilgili daha önce yapılmış olan araştırmalara yer verilmiştir.

Balcı ve İlhan (2006, s.11-18) yaptıkları çalışmada Türkiye’deki üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerini belirlemeye çalışmışlardır. Araştırma, Türkiye’deki 7 üniversitede gerçekleştirilmiştir. Üniversitelerin rekreasyon programlarına katılan öğrenciler 1318 kişi olarak araştırma grubunu oluşturmuştur. Bilgi toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan anket kullanılmıştır.

Türkiye’deki yedi coğrafi bölgeden seçilen yedi üniversitedeki öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılım düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma sonuçlarına göre: Öğrencilerin % 22,5’inin birinci sırada futbol branşını, ikinci sırada fitness branşını, daha sonra müzik dinlemeyi, tavla oynamayı ve beşinci sırada ise bilgisayar kullanmayı tercih ettikleri görülmüştür. Halk Oyunları ise öncelikli tercihler arasında yer almamaktadır.

Demir (2003, s.1-24)’in yapmış olduğu, demografik özellikler ile sağlanan imkanların sportif faaliyet tercihleri üzerine etkilerinin araştırıldığı bir çalışmada ise, öğrencilerin boş zamanlarında gerçekleştirdikleri sportif faaliyet türleri arasında “dans etme” etkinliği toplam 165 öğrenci arasından 50’sinin tercih ettiği bir boş zaman faaliyeti olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine aynı çalışmada bayan öğrencilerin erkek öğrencilere oranla boş zaman faaliyeti olarak dans etmeyi daha çok tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Küçüktopuzlu ve arkadaşlarının (2003, s.33-45) yapmış oldukları çalışmada; öğrencilerin boş zamanlarında katıldıkları rekreasyon faaliyetleri araştırılmış ve 491 öğrenciden 122’sinin spor etkinliklerini, 124’ünün kültür sanat

etkinliklerini, 126'sının eğlenceli etkinlikleri ve 119'unun ise diğer etkinlikleri tercih ettikleri görülmüştür.

BÖLÜM II

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, araştırmanın yapıldığı çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve toplanan verilerin analizinde kullanılan istatistiksel teknikler açıklanmıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada, rekreasyonel bir faaliyet alanı olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına bakış açılarını, yönelme nedenlerini ve bu nedenlerin çeşitli değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amaçlandığından, araştırma betimsel nitelikte olup, tarama modelinde desenlenmiştir. Tarama modelleri, geçmişte ya da hala var olan bir durumu varolduğu şekilde betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme etkileme çabası gösterilemez. Bilinmek istenen şey vardır ve oradadır. Önemli olan onu uygun biçimde ‘gözleyip’ belirleyebilmektir (Karasar, 2002: 77).

2.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma evrenini, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında, Ankara ilindeki üniversitelerde öğrenim gören ve rekreasyonel etkinlik olarak halk oyunları branşıyla ilgilenen öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini (çalışma grubu) ise bu evrenden ulaşılan Gazi Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, ODTÜ (Orta Doğu Teknik Üniversitesi) ve Ankara Üniversitesi’nde öğrenim gören ve rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen 199 üniversite öğrencisidir.

Araştırmanın çalışma grubunun üniversitelere göre dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunu Oluşturan Üniversite Öğrencilerinin Öğrenim Gördükleri Üniversitelere Göre Dağılımı

Veri Kaynağı	Öğrenciler	
Üniversiteler	f	%
Hacettepe Üniv.	19	9,5
Ankara Üniv.	43	21,6
ODTÜ	61	30,7
Gazi Üniv.	76	38,2
Toplam	199	100,0

Tablo 1’te görüldüğü gibi araştırma; 19’u (% 9,5) Hacettepe Üniversitesi, 43’ü (%21,6) Ankara Üniversitesi, 61’i (%30,7) ODTÜ ve 76’sı (%38,2) Gazi Üniversitesi’nde öğrenim gören toplam 199 üniversite öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu başlık altında, araştırmada verilerin toplanması için kullanılan ölçme araçları tanıtılarak, bu ölçme araçlarının geçerlik-güvenirlikleri hakkında bilgiler sunulmuştur.

Araştırmada verileri toplamak amacıyla çalışma grubu öğrencilerine “Rekreasyonel Bir Faaliyet Olarak Halk Oyunlarına Katılım Nedenleri” anketi kullanılmıştır.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından üniversite öğrencilerinin kişisel bilgilerine ulaşmak amacıyla bilgi formu geliştirilmiştir. Kişisel bilgi formunda (Ek-5), araştırmanın bağımsız değişkenlerine (cinsiyet, sınıf, üniversite, gelir, yaş, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, halk oyunlarına başlama zamanı, vb.) ve öğrencilerin halk oyunlarına bakış açılarını belirlemeye (öğrencilerin halk oyunlarına ilgi derecesi, halk oyunları branşından maddi kazanç elde edip etmedikleri vb.) yönelik sorular yer almaktadır.

2.3.2. “Rekreasyonel Bir Faaliyet Olarak Halk Oyunlarına Katılım Nedenleri” Anketi

Araştırmada kullanılan anketin hazırlanması amacıyla literatür taraması yapılmış ve bireylerin halk oyunları ile ilgilenme nedenleri belirlenmeye çalışılmıştır. Belirlenmiş olan bu nedenler de dikkate alınarak hazırlanan “Rekreasyonel Bir Faaliyet Olarak Halk Oyunlarına Katılım Nedenleri” anketinin kapsam geçerliği için uzman görüşlerine başvurulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda yeniden şekillendirilen veri toplama aracının güvenirlik çalışması yapılmış ve anketin güvenirlik katsayısı (Cronbach α) ,89 olarak bulunmuştur. Yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmaları sonrasında anket örneklem grubu sayısınca çoğaltılarak uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

2.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada ilk olarak, kullanılan ölçme aracının (rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunlarına katılım nedenleri anketi) güvenirlik çalışmalarına yönelik olarak ön uygulamalar yapılmıştır. Ön uygulamalar, 2007-2008 öğretim yılında Gazi Üniversitesi’nde rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen 50 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Aşağıda da veri toplama sürecinin aşamaları anlatılmıştır.

İlk olarak araştırmanın çalışma evreni olan üniversite öğrencilerine araştırma amacı, araştırma süreci, uygulanacak ölçme aracı ile ilgili geniş bilgi verilmiştir. Özellikle kişisel bilgi formunda istenilen bilgilerin hiçbir gerekçe ile araştırma amacı dışında kullanılmayacağı ve başka bir kişiyle paylaşılmayacağı anlatılmıştır. Daha sonra, kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Dört üniversiteden toplam 213 üniversite öğrencisine ulaşılmıştır. Verilerin SPSS istatistik programına aktarılması sırasında veri kaybı olduğu belirlenen 14 öğrenci araştırma kapsamı dışında tutulmuş, araştırma 199 öğrenci ile tamamlanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Veri toplama aracı ile elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 15.0 (Statistical Package For Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına yönelme nedenlerinin belirlenmesinde frekans (f), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{X}$) ve standart sapma (ss) değerleri belirlenerek bulgular kısmı oluşturulmuştur. Ayrıca öğrencilerinin halk oyunlarına yönelme nedenlerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans Analizi) ve bağımsız gruplar t testi analiz sonuçlarından yararlanılmıştır.

BÖLÜM III

3. BULGULAR VE YORUM

Üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına yönelme nedenlerinin belirlenmesi ile ilgili veri toplamak amacıyla hazırlanan anket, iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, ikinci bölümde ise halk oyunlarına yönelme nedenlerini içeren anket maddeleri yer almaktadır. Her iki boyuttan elde edilen veriler analiz edilerek bulgular kısmı oluşturulmuştur.

Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyet Özelliklerine Göre Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Cinsiyet		Toplam
		Erkek	Bayan	
Hacettepe	Sayı	11	8	19
	Yüzde	57,9%	42,1%	100,0%
Ankara	Sayı	12	31	43
	Yüzde	27,9%	72,1%	100,0%
ODTÜ	Sayı	19	42	61
	Yüzde	31,1%	68,9%	100,0%
Gazi	Sayı	41	35	76
	Yüzde	53,9%	46,1%	100,0%
Toplam	Sayı	83	116	199
	Yüzde	41,7%	58,3%	100,0%

Tablo 2’de öğrencilerin cinsiyete göre dağılımları incelendiğinde; katılımcıların %41,7’sini erkeklerin, %58,3’ünü ise bayanların oluşturduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş gruplarına göre dağılımları Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 3. Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Yaş Grubu				Toplam
		18-21 arası	22-25 arası	26-29 arası	30 ve üstü	
Hacettepe	Sayı	7	4	4	4	19
	Yüzde	36,8%	21,1%	21,1%	21,1%	100,0%
Ankara	Sayı	35	7	1	0	43
	Yüzde	81,4%	16,3%	2,3%	0,0%	100,0%
ODTÜ	Sayı	43	16	2	0	61
	Yüzde	70,5%	26,2%	3,3%	0,0%	100,0%
Gazi	Sayı	39	33	1	3	76
	Yüzde	51,3%	43,4%	1,3%	3,9%	100,0%
Toplam	Sayı	124	60	8	7	199
	Yüzde	62,3%	30,2%	4,0%	3,5%	100,0%

Tablo 3’de öğrencilerin yaş gruplarına göre dağılımları incelendiğinde; katılımcıların %62,3’ünün 18-21 yaş arasında, %30,2’sinin 22-25 yaş arasında, %4,0’ünün 26-29 yaş arasında ve %3,5’inin 30 ve üstü yaşlarda olduğu görülmektedir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine ilişkin dağılımları Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeylerine Göre Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Sınıf					Toplam
		Hazırlık	Birinci	İkinci	Üçüncü	4 ve üzeri	
Hacettepe	Sayı	2	2	3	4	8	19
	Yüzde	10,5%	10,5%	15,8%	21,1%	42,1%	100,0%
Ankara	Sayı	0	15	14	7	7	43
	Yüzde	0,0%	34,9%	32,6%	16,3%	16,3%	100,0%
ODTÜ	Sayı	9	15	11	8	18	61
	Yüzde	14,8%	24,6%	18,0%	13,1%	29,5%	100,0%
Gazi	Sayı	1	25	14	15	21	76
	Yüzde	1,3%	32,9%	18,4%	19,7%	27,6%	100,0%
Toplam	Sayı	12	57	42	34	54	199
	Yüzde	6,0%	28,6%	21,1%	17,1%	27,1%	100,0%

Tablo 4'te öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre dağılımları incelendiğinde; katılımcıların %6,0'sının üniversite hazırlık öğrencisi, %28,6'sının üniversite birinci sınıf öğrencisi, %21,1'inin üniversite ikinci sınıf öğrencisi, %17,1'inin üniversite üçüncü sınıf öğrencisi ve %27,1'inin ise üniversite dördüncü sınıf öğrencisi olduğu görülmektedir. Öğrencilerin annelerinin eğitim düzeyine ilişkin yüzde frekans dağılımları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Düzeyine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Annenin Eğitim Düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlköğretim	Lise veya dengi	Üniversite	Lisansüstü	
Hacettepe	Sayı	1	4	6	7	1	19
	Yüzde	5,3%	21,1%	31,6%	36,8%	5,3%	100,0%
Ankara	Sayı	2	22	16	3	0	43
	Yüzde	4,7%	51,2%	37,2%	7,0%	0,0%	100,0%
ODTÜ	Sayı	5	19	14	21	2	61
	Yüzde	8,2%	31,1%	23,0%	34,4%	3,3%	100,0%
Gazi	Sayı	3	23	26	12	12	76
	Yüzde	3,9%	30,3%	34,2%	15,8%	15,8%	100,0%
Toplam	Sayı	11	68	62	43	15	199
	Yüzde	5,5%	34,2%	31,2%	21,6%	7,5%	100,0%

Tablo 5'e göre öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna ilişkin yüzde ve frekans dağılımları incelendiğinde; %5,5'inin okur-yazar olmadığı, %34,2'sinin ilköğretim mezunu, %31,2'sinin lise veya dengi okullardan mezun, %21,6'sının üniversite mezunu ve %7,5'inin lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine ilişkin yüzde frekans dağılımları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğrencilerin Babalarının Eğitim Düzeyine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Babanın Eğitim Düzeyi					Toplam
		Okuryazar değil	İlköğretim	Lise veya dengi	Üniversite	Lisansüstü	
Hacettepe	Sayı	0	6	1	8	4	19
	Yüzde	0,0%	31,6%	5,3%	42,1%	21,1%	100,0%
Ankara	Sayı	1	12	18	10	2	43
	Yüzde	2,3%	27,9%	41,9%	23,3%	4,7%	100,0%
ODTÜ	Sayı	0	12	20	26	3	61
	Yüzde	0,0%	19,7%	32,8%	42,6%	4,9%	100,0%
Gazi	Sayı	5	18	19	23	11	76
	Yüzde	6,6%	23,7%	25,0%	30,3%	14,5%	100,0%
Toplam	Sayı	6	48	58	67	20	199
	Yüzde	3,0%	24,1%	29,1%	33,7%	10,1%	100,0%

Tablo 6'ya göre öğrencilerin babalarının eğitim durumuna ilişkin yüzde ve frekans dağılımları incelendiğinde; %3,0'ünün okur-yazar olmadığı, %24,1'inin ilköğretim mezunu, %29,1'inin lise veya dengi okullardan mezun, %33,7'sinin üniversite mezunu ve %10,1'inin lisansüstü mezunu olduğu görülmektedir. Öğrencilerinin sosyo-ekonomik düzeylerine ilişkin yüzde frekans tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Sosyo-Ekonomik Düzeylerine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Sosyo-Ekonomik Düzey			Toplam
		Alt	Orta	Üst	
Hacettepe	Sayı	1	13	5	19
	Yüzde	5,3%	68,4%	26,3%	100,0%
Ankara	Sayı	4	38	1	43
	Yüzde	9,3%	88,4%	2,3%	100,0%
ODTÜ	Sayı	8	50	3	61
	Yüzde	13,1%	82,0%	4,9%	100,0%
Gazi	Sayı	7	50	19	76
	Yüzde	9,2%	65,8%	25,0%	100,0%
Toplam	Sayı	20	151	28	199
	Yüzde	10,1%	75,9%	14,1%	100,0%

Tablo 7'ye göre öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerinin dağılımları incelendiğinde; %10,1'inin alt, %75,9'unun orta ve %14,1'inin de üst dilimde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin ailesinde, daha önceden halk oyunları faaliyetlerinde bulunmuş bireyler olmasına ilişkin yüzde frekans dağılımları Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Öğrencilerin Ailesinde Daha Önceden Halk Oyunları Faaliyetlerinde Bulunmuş Bireyler Olmasına İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Ailenizde Daha Önceden Halk Oyunları Faaliyetinde Bulunmuş Bireyler Var Mı?		Toplam
		Evet	Hayır	
Hacettepe	Sayı	7	12	19
	Yüzde	36,8%	63,2%	100,0%
Ankara	Sayı	15	28	43
	Yüzde	34,9%	65,1%	100,0%
ODTÜ	Sayı	24	37	61
	Yüzde	39,3%	60,7%	100,0%
Gazi	Sayı	39	37	76
	Yüzde	51,3%	48,7%	100,0%
Toplam	Sayı	85	114	199
	Yüzde	42,7%	57,3%	100,0%

Tablo 8 incelendiğinde; öğrencilerin %42,7'sinin ailesinde daha önceden halk oyunları faaliyetlerinde bulunmuş bireylerin bulunduğu ve %57,3'ünün ise ailesinde daha önceden halk oyunları faaliyetlerinde bulunmuş bireylerin olmadığı görülmektedir. Öğrencilerin halk oyunlarına başlama zamanlarına ilişkin yüzde frekans dağılımları Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Öğrencilerin Halk Oyunlarına Başlama Zamanlarına İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Halk Oyunlarına Ne Zaman Başladınız?				Toplam
		Okul öncesi	İlköğretim	Lise	Üniversite	
Hacettepe	Sayı	3	5	3	8	19
	Yüzde	15,8%	26,3%	15,8%	42,1%	100,0%
Ankara	Sayı	3	10	2	28	43
	Yüzde	7,0%	23,3%	4,7%	65,1%	100,0%
ODTÜ	Sayı	1	24	6	30	61
	Yüzde	1,6%	39,3%	9,8%	49,2%	100,0%
Gazi	Sayı	15	26	20	15	76
	Yüzde	19,7%	34,2%	26,3%	19,7%	100,0%
Toplam	Sayı	22	65	31	81	199
	Yüzde	11,1%	32,7%	15,6%	40,7%	100,0%

Tablo 9'da öğrencilerin halk oyunlarına başlama zamanı incelendiğinde; katılımcıların %11,1'inin okul öncesi dönemde başladığı, %32,7'sinin ilköğretim sürecinde başladığı, %15,6'sının lisede öğrenim görürken başladığı ve %40,7'sinin ise üniversite sürecinde halk oyunlarına başladığı görülmektedir. Öğrencilerin halk oyunlarına ilgi derecelerine ilişkin yüzde frekans dağılımları Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin Halk Oyunlarına İlgi Derecelerine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Halk Oyunlarına İlgi Dereceniz Nedir?			Toplam
		Halk oyunlarına çok ilgi duyuyorum	Halk oyunlarına kısmen ilgi duyuyorum	İlgi duymuyorum	
Hacettepe	Sayı	13	5	1	19
	Yüzde	68,4%	26,3%	5,3%	100,0%
Ankara	Sayı	34	7	2	43
	Yüzde	79,1%	16,3%	4,7%	100,0%
ODTÜ	Sayı	49	11	1	61
	Yüzde	80,3%	18,0%	1,6%	100,0%
Gazi	Sayı	40	28	8	76
	Yüzde	52,6%	36,8%	10,5%	100,0%
Toplam	Sayı	136	51	12	199
	Yüzde	68,3%	25,6%	6,0%	100,0%

Tablo 10 incelendiğinde; öğrencilerin %68,3'ünün halk oyunlarına çok ilgi duyduğu, %25,6'sının halk oyunlarına kısmen ilgi duyduğu ve %6'sının ilgi duymadığı görülmektedir. Katılımcıların halk oyunları branşından herhangi bir maddi kazanç sağlamasına ilişkin yüzde frekans dağılımları Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. Öğrencilerin Halk Oyunları Branşından Herhangi Bir Maddi Kazanç Sağlamasına İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Halk Oyunları Branşından Herhangi Bir Maddi Kazanç Sağlıyor Musunuz?		Toplam
		Evet	Hayır	
Hacettepe	Sayı	8	11	19
	Yüzde	42,1%	57,9%	100,0%
Ankara	Sayı	3	40	43
	Yüzde	7,0%	93,0%	100,0%
ODTÜ	Sayı	2	59	61
	Yüzde	3,3%	96,7%	100,0%
Gazi	Sayı	25	51	76
	Yüzde	32,9%	67,1%	100,0%
Toplam	Sayı	38	161	199
	Yüzde	19,1%	80,9%	100,0%

Tablo 11’de bireylerin halk oyunları branşından herhangi bir maddi kazanç sağlamasına ilişkin dağılım incelendiğinde; öğrencilerin %19,1’inin halk oyunlarından kazanç sağladığı ve %80,9’unun kazanç sağlamadığı görülmektedir. Katılımcıların ileride çocuklarını halk oyunlarına yönlendirme düşüncelerine ilişkin yüzde frekans dağılımları Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Öğrencilerin İleride Çocuklarını Halk Oyunlarına Yönlendirme Düşüncelerine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		İleride Çocuklarınızı Yönlendirir Ve Halk Oyunları Oynamalarını Özendirir Misiniz?			Toplam
		Evet	Hayır	Emin Değilim	
Hacettepe	Sayı	18	0	1	19
	Yüzde	94,7%	0,0%	5,3%	100,0%
Ankara	Sayı	40	0	3	43
	Yüzde	93,0%	0,0%	7,0%	100,0%
ODTÜ	Sayı	59	0	2	61
	Yüzde	96,7%	0,0%	3,3%	100,0%
Gazi	Sayı	47	9	20	76
	Yüzde	61,8%	11,8%	26,3%	100,0%
Toplam	Sayı	164	9	26	199
	Yüzde	82,4%	4,5%	13,1%	100,0%

Tablo 12’de öğrencilerin ileride çocuklarını halk oyunlarına yönlendirme düşüncelerine ilişkin cevaplar incelendiğinde; %82,4’ünün çocuklarını yönlendirip halk oyunu oynamaları için özendirici davranışlarda bulunacağı, %4,5’inin bu tür davranışlarda bulunmayacağı ve %13,1’inin ise ne yapacağı konusunda emin olmadığı görülmektedir. Katılımcıların tüm yaşamları boyunca halk oyunları ile ilgilenme düşüncelerine ilişkin yüzde frekans dağılımları Tablo 13’de gösterilmiştir.

Tablo 13. Öğrencilerin Tüm Yaşamları Boyunca Halk Oyunlarıyla İlgilenme Düşüncelerine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Tüm Yaşamınız Boyunca Halk Oyunları ile İlgilenme Eğiliminde Misiniz?			Toplam
		Evet	Hayır	Emin Değilim	
Hacettepe	Sayı	13	1	5	19
	Yüzde	68,4%	5,3%	26,3%	100,0%
Ankara	Sayı	31	2	10	43
	Yüzde	72,1%	4,7%	23,3%	100,0%
ODTÜ	Sayı	47	3	11	61
	Yüzde	77,0%	4,9%	18,0%	100,0%
Gazi	Sayı	44	16	16	76
	Yüzde	57,9%	21,1%	21,1%	100,0%
Toplam	Sayı	135	22	42	199
	Yüzde	67,8%	11,1%	21,1%	100,0%

Tablo 13’de öğrencilerin tüm yaşamları boyunca halk oyunları ile ilgilenme düşüncelerine ilişkin cevaplar incelendiğinde; %67,8’inin ilgilenme eğiliminde olduğu, %11,1’inin ilgilenme eğiliminde olmadığı ve %21,1’inin ise ne yapacağı konusunda kararsız kaldığı görülmektedir. Katılımcıların halk oyunlarını insanın bedensel ve ruhsal gerginliklerini azaltmasında yardımcı bir unsur olarak görme durumlarına ilişkin yüzde frekans dağılımları Tablo 14’te gösterilmiştir.

Tablo 14. Öğrencilerin Halk Oyunlarını İnsanın Bedensel Ve Ruhsal Gerginliklerini Azaltmasında Yardımcı Bir Unsur Olarak Görme Durumlarına İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

Üniversite		Halk Oyunlarını İnsanın Bedensel Ve Ruhsal Gerginliklerini Azaltmasında Yardımcı Bir Unsur Olarak Görüyor Musunuz?			Toplam
		Evet	Hayır	Emin Değilim	
Hacettepe	Sayı	18	1	0	19
	Yüzde	94,7%	5,3%	0,0%	100,0%
Ankara	Sayı	40	2	1	43
	Yüzde	93,0%	4,7%	2,3%	100,0%
ODTÜ	Sayı	60	0	1	61
	Yüzde	98,4%	0,0%	1,6%	100,0%
Gazi	Sayı	47	14	15	76
	Yüzde	61,8%	18,4%	19,7%	100,0%
Toplam	Sayı	165	17	17	199
	Yüzde	82,9%	8,5%	8,5%	100,0%

Tablo 14'te öğrencilerin halk oyunlarını insanın bedensel ve ruhsal gerginliklerini azaltmasında yardımcı bir unsur olarak görme durumlarına ilişkin cevaplar incelendiğinde; %82,9'unun gerginlikleri azaltmasında halk oyunlarını yardımcı bir unsur olarak gördüğü, %8,5'inin gerginlikleri azaltmada yardımcı bir unsur olarak görmediği ve %8,5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir.

Tablo 15. Öğrencilerin Halk Oyunlarına Yönelme Nedenlerine İlişkin Yüzde Frekans Dağılımları

İfade	Katılmıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılıyorum	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Boş zamanları değerlendirme	15	7,5%	41	20,6%	143	71,9%
Antrenör yönlendirmesiyle	81	40,7%	60	30,2%	58	29,1%
Sosyal olmak	11	5,5%	43	21,6%	145	72,9%
Arkadaşlarla beraber olmak	11	5,5%	51	25,6%	137	68,8%
Meslek edinmek, ileride bu branştan para kazanmak	91	45,7%	60	30,2%	48	24,1%
Halk oyunlarına olan sevgi	5	2,5%	48	24,1%	146	73,4%
Bir grup içine dahil olmak	16	8,0%	65	32,7%	118	59,3%
Seyahatlere katılmak	39	19,6%	60	30,2%	100	50,3%
Üniversiteyi temsil etmek	41	20,6%	67	33,7%	91	45,7%
Hoş vakit geçirmek	7	3,5%	34	17,1%	158	79,4%
Diğer üniversitelerle iletişim halinde bulunmak	39	19,6%	80	40,2%	80	40,2%
Aile teşviki	73	36,7%	70	35,2%	56	28,1%
Yarışma heyecanı yaşamak	49	24,6%	69	34,7%	81	40,7%
İşe yaradığını hissetmek	40	20,1%	56	28,1%	103	51,8%
Spor faaliyeti olarak halk oyunu oynamak	21	10,6%	53	26,6%	125	62,8%
Daha önceden yapmış olmak ve devam etmek	48	24,1%	49	24,6%	102	51,3%
Derslerden izinli sayılmak	127	63,8%	32	16,1%	40	20,1%
Başarı sağlamak (ödül, madalya vb. kazanmak)	47	23,6%	61	30,7%	91	45,7%
Kötü alışkanlıklardan uzak durmak	59	29,6%	56	28,1%	84	42,2%
Dansa olan yatkınlık	28	14,1%	58	29,1%	113	56,8%
Kendini bir gruba ait hissetmek	26	13,1%	63	31,7%	110	55,3%
Kendi yöresinin oyunu öğrenmek	42	21,1%	57	28,6%	100	50,3%
Deşarj olmak	4	2,0%	53	26,6%	142	71,4%
Evden uzaklaşmak	101	50,8%	42	21,1%	56	28,1%
Sağlıklı yaşamak	13	6,5%	52	26,1%	134	67,3%
Fiziksel açıdan kendini iyi hissetmek	13	6,5%	44	22,1%	142	71,4%
Kişisel gelişme katkı sağlamak	8	4,0%	41	20,6%	150	75,4%

Tablo 15'e göre öğrencilerin halk oyunlarına katılma nedenleri olarak en çok ifade ettikleri arasında; hoş vakit geçirmek (%79,4), kişisel gelişime katkı sağlamak (%75,4), halk oyunlarına olan sevgi (%73,4), sosyal olmak (%72,9), boş zamanlarını değerlendirmek (%71,9), deşarj olmak (%71,4), fiziksel açıdan kendini iyi hissetmek (%71,4), arkadaşlarla beraber olmak (%68,8), sağlıklı yaşamak (%67,3), halk oyunu oynamak (%62,8), bir grup içine dahil olmak (%59,3), dansa olan yatkınlık (%56,8), kendini bir gruba ait hissetmek (%55,3), spor faaliyeti olarak işe yaradığını hissetmek (%51,8), daha önceden yapmış olmak ve devam etmek (%51,3), seyahatlere katılmak (%50,3), kendi yöresinin oyunu öğrenmek (%50,3), üniversiteyi temsil etmek (%45,7), başarı sağlamak (%45,7), kötü alışkanlıklardan uzak durmak (%42,2), yarışma heyecanını yaşamak (%40,7) bulunurken; derslerden izinli sayılmak (%63,8), evden uzaklaşmak (%50,8), meslek edinmek ve ileride bu branştan para kazanmak (%45,7), antrenör yönlendirmesi (%40,7) ve aile teşviki (%36,7) en az dile getirilen nedenler olarak ortaya çıkmaktadır.

Çalışma grubunda bulunan öğrencilerin cinsiyetlerine göre halk oyunlarına yönelme nedenlerine ilişkin T-Testi analiz sonuçları Tablo 16'da verilmiştir.

Tablo 16. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Halk Oyunlarına Yönelme Nedenlerine İlişkin Bağımsız T-Testi Analizi Sonuçları

İfade	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	SS	Sd	T	P
Madde 1	Erkek	83	2,554	0,667	197	-1,726	0,086
	Bayan	116	2,707	0,575			
Madde 2	Erkek	83	2,012	0,804	197	1,846	0,066
	Bayan	116	1,793	0,839			
Madde 3	Erkek	83	2,542	0,668	197	-2,761	0,006
	Bayan	116	2,767	0,482			
Madde 4	Erkek	83	2,554	0,630	197	-1,611	0,109
	Bayan	116	2,690	0,550			
Madde 5	Erkek	83	1,855	0,828	197	1,054	0,293
	Bayan	116	1,733	0,795			
Madde 6	Erkek	83	2,614	0,514	197	-2,232	0,027
	Bayan	116	2,776	0,495			
Madde 7	Erkek	83	2,349	0,706	197	-3,096	0,002
	Bayan	116	2,629	0,568			
Madde 8	Erkek	83	2,217	0,827	197	-1,376	0,170
	Bayan	116	2,371	0,741			
Madde 9	Erkek	83	2,205	0,761	197	-0,713	0,477
	Bayan	116	2,284	0,789			
Madde 10	Erkek	83	2,614	0,601	197	-3,509	0,001
	Bayan	116	2,862	0,393			
Madde 11	Erkek	83	2,133	0,793	197	-1,175	0,241
	Bayan	116	2,259	0,712			
Madde 12	Erkek	83	2,012	0,862	197	1,453	0,148
	Bayan	116	1,845	0,753			
Madde 13	Erkek	83	2,096	0,759	197	-0,968	0,334
	Bayan	116	2,207	0,818			
Madde 14	Erkek	83	2,193	0,788	197	-1,886	0,061
	Bayan	116	2,405	0,780			
Madde 15	Erkek	83	2,398	0,732	197	-2,214	0,028
	Bayan	116	2,612	0,629			
Madde 16	Erkek	83	2,169	0,838	197	-1,486	0,139
	Bayan	116	2,345	0,814			
Madde 17	Erkek	83	1,699	0,852	197	2,026	0,044
	Bayan	116	1,466	0,763			
Madde 18	Erkek	83	2,096	0,806	197	-1,860	0,064
	Bayan	116	2,310	0,796			
Madde 19	Erkek	83	2,157	0,833	197	0,439	0,661
	Bayan	116	2,103	0,848			
Madde 20	Erkek	83	2,265	0,782	197	-2,702	0,008
	Bayan	116	2,543	0,665			
Madde 21	Erkek	83	2,229	0,770	197	-3,316	0,001
	Bayan	116	2,560	0,636			
Madde 22	Erkek	83	2,289	0,819	197	-0,034	0,973
	Bayan	116	2,293	0,780			
Madde 23	Erkek	83	2,566	0,567	197	-3,075	0,002
	Bayan	116	2,784	0,434			
Madde 24	Erkek	83	1,904	0,835	197	1,808	0,072
	Bayan	116	1,681	0,871			
Madde 25	Erkek	83	2,518	0,651	197	-1,772	0,078
	Bayan	116	2,672	0,571			
Madde 26	Erkek	83	2,494	0,687	197	-3,133	0,002
	Bayan	116	2,759	0,504			
Madde 27	Erkek	83	2,590	0,606	197	-2,795	0,006
	Bayan	116	2,802	0,461			

Tablo 16 incelendiğinde; “sosyal olmak” (madde 3), “halk oyunlarına olan sevgi” (madde 6), “bir grup içine dahil olmak” (madde 7), “hoş vakit geçirmek” (madde 10), “spor faaliyeti olarak halk oyunları oynamak” (madde 15),

“derslerden izinli sayılmak” (madde 17), “dansa olan yatkınlık” (madde 20), “kendini bir gruba ait hissetmek (madde 21), “deşarj olmak” (madde 23), “fiziksel açıdan kendini iyi hissetmek” (madde 26) ve “kişisel gelişime katkı sağlamak” (madde 27) ifadelerine verilen cevaplar bakımından erkek ve bayan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmektedir ($P<0,05$).

Farklılaşma olan ifadelerden “derslerden izinli sayılmak” (madde 17) haricindeki maddelerde bayan öğrencilerin lehine anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Erkeklerde “derslerden izinli sayılmak” için halk oyunlarına yönelme bayanlara göre daha fazladır. Ayrıca, “sosyal olmak” (madde 3), “halk oyunlarına olan sevgi” (madde 6), “bir grup içine dahil olmak” (madde 7), “hoş vakit geçirmek” (madde 10), “spor faaliyeti olarak halk oyunları oynamak” (madde 15), “dansa olan yatkınlık” (madde 20), “kendini bir gruba ait hissetmek (madde 21), “deşarj olmak” (madde 23), “fiziksel açıdan kendini iyi hissetmek” (madde 26) ve “kişisel gelişime katkı sağlamak” (madde 27) maddelerinde bayan öğrenciler lehine anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. Diğer anket maddelerinde ise cinsiyet açısından farklılaşma görülmemiştir.

Çalışma grubunda bulunan öğrencilerin yaş gruplarına göre halk oyunlarına yönelme nedenlerine ilişkin T-Testi analiz sonuçları Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17. Öğrencilerin Yaş Gruplarına Göre Halk Oyunlarına Yönelme Nedenlerine İlişkin Bağımsız T-Testi Analizi Sonuçları

İfade	Yaş	N	$\bar{X}$	SS	Sd	T	P
Madde 1	21 ve altı	124	2,645	0,587	197	0,057	0,955
	21 üstü	75	2,640	0,671			
Madde 2	21 ve altı	124	1,774	0,825	197	-2,439	0,016
	21 üstü	75	2,067	0,811			
Madde 3	21 ve altı	124	2,718	0,503	197	1,400	0,163
	21 üstü	75	2,600	0,678			
Madde 4	21 ve altı	124	2,653	0,542	197	0,619	0,537
	21 üstü	75	2,600	0,658			
Madde 5	21 ve altı	124	1,766	0,797	197	-0,398	0,691
	21 üstü	75	1,813	0,833			
Madde 6	21 ve altı	124	2,726	0,499	197	0,615	0,539
	21 üstü	75	2,680	0,524			
Madde 7	21 ve altı	124	2,556	0,602	197	1,241	0,216
	21 üstü	75	2,440	0,702			
Madde 8	21 ve altı	124	2,379	0,739	197	1,695	0,092
	21 üstü	75	2,187	0,833			
Madde 9	21 ve altı	124	2,331	0,751	197	1,866	0,064
	21 üstü	75	2,120	0,805			
Madde 10	21 ve altı	124	2,798	0,459	197	1,427	0,155
	21 üstü	75	2,693	0,569			
Madde 11	21 ve altı	124	2,250	0,739	197	1,068	0,287
	21 üstü	75	2,133	0,759			
Madde 12	21 ve altı	124	1,863	0,810	197	-1,169	0,244
	21 üstü	75	2,000	0,788			
Madde 13	21 ve altı	124	2,185	0,779	197	0,563	0,574
	21 üstü	75	2,120	0,821			
Madde 14	21 ve altı	124	2,347	0,787	197	0,694	0,489
	21 üstü	75	2,267	0,794			
Madde 15	21 ve altı	124	2,589	0,663	197	1,772	0,078
	21 üstü	75	2,413	0,699			
Madde 16	21 ve altı	124	2,210	0,867	197	-1,356	0,177
	21 üstü	75	2,373	0,749			
Madde 17	21 ve altı	124	1,516	0,801	197	-1,050	0,295
	21 üstü	75	1,640	0,816			
Madde 18	21 ve altı	124	2,234	0,818	197	0,287	0,774
	21 üstü	75	2,200	0,788			
Madde 19	21 ve altı	124	2,113	0,857	197	-0,274	0,784
	21 üstü	75	2,147	0,817			
Madde 20	21 ve altı	124	2,427	0,745	197	0,007	0,994
	21 üstü	75	2,427	0,701			
Madde 21	21 ve altı	124	2,452	0,691	197	0,750	0,454
	21 üstü	75	2,373	0,749			
Madde 22	21 ve altı	124	2,194	0,823	197	-2,257	0,025
	21 üstü	75	2,453	0,722			
Madde 23	21 ve altı	124	2,750	0,488	197	2,051	0,042
	21 üstü	75	2,600	0,520			
Madde 24	21 ve altı	124	1,734	0,884	197	-0,842	0,401
	21 üstü	75	1,840	0,823			
Madde 25	21 ve altı	124	2,677	0,578	197	2,084	0,038
	21 üstü	75	2,493	0,645			
Madde 26	21 ve altı	124	2,710	0,567	197	1,868	0,063
	21 üstü	75	2,547	0,643			
Madde 27	21 ve altı	124	2,782	0,452	197	2,355	0,019
	21 üstü	75	2,600	0,637			

Tablo 17 incelendiğinde öğrencilerin “antrenör yönlendirmesi” (madde 2), “kendi yöresinin oyununu öğrenmek” (madde 22), “deşarj olmak” (madde 23), “sağlıklı yaşamak” (madde 25) ve “kişisel gelişime katkı sağlamak” (madde 27) ifadelerine verdikleri cevaplarda yaş gruplarına göre anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir ($P<0,05$).

21 yaş üzerindeki öğrencilerde, halk oyunlarına yönelme nedenlerinden “antrenör yönlendirmesi” (madde 2) ve “kendi yöresinin oyununu öğrenmek” (madde 22) 21 yaş ve altındaki öğrencilere göre daha önemli bulunmuştur. “Deşarj olmak” (madde 23), “sağlıklı yaşamak” (madde 25) ve “kişisel gelişime katkı sağlamak” (madde 27) maddelerindeki farklılık tam tersi yönedir; yani bu üç maddedeki ifadeleri 21 yaş ve altındaki katılımcıların daha önemli bulması söz konusudur. Diğer anket maddelerinde ise yaş seviyelerine göre öğrencilerin halk oyunlarına yönelme sebepleri anlamlı farklılaşma göstermemektedir.

Çalışma grubunda bulunan öğrencilerin okudukları üniversitelere göre halk oyunlarına yönelme nedenleri arasındaki tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonuçları Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18. Öğrencilerin Okudukları Üniversitelere Göre Halk Oyunlarına Yönelme Nedenlerine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

İfade	Ünv.	N	$\bar{X}$	SS	Sd	F	P
Madde 1	Hac.	19	2,737	0,562	3 195	1,790	0,150
	Ankara	43	2,814	0,500			
	ODTÜ	61	2,574	0,618			
	Gazi	76	2,579	0,678			
Madde 2	Hac.	19	2,158	0,834	3 195	8,240	0,000
	Ankara	43	1,721	0,854			
	ODTÜ	61	1,557	0,764			
	Gazi	76	2,171	0,755			
Madde 3	Hac.	19	2,737	0,562	3 195	2,772	0,043
	Ankara	43	2,860	0,351			
	ODTÜ	61	2,672	0,569			
	Gazi	76	2,553	0,661			
Madde 4	Hac.	19	2,632	0,597	3 195	1,474	0,223
	Ankara	43	2,721	0,504			
	ODTÜ	61	2,705	0,527			
	Gazi	76	2,526	0,663			
Madde 5	Hac.	19	2,105	0,937	3 195	34,05	0,000
	Ankara	43	1,651	0,752			
	ODTÜ	61	1,164	0,373			
	Gazi	76	2,276	0,704			
Madde 6	Hac.	19	2,789	0,419	3 195	2,208	0,089
	Ankara	43	2,767	0,480			
	ODTÜ	61	2,787	0,451			
	Gazi	76	2,592	0,570			
Madde 7	Hac.	19	2,474	0,697	3 195	1,660	0,177
	Ankara	43	2,674	0,522			
	ODTÜ	61	2,393	0,690			
	Gazi	76	2,526	0,642			
Madde 8	Hac.	19	2,474	0,841	3 195	17,930	0,000
	Ankara	43	2,651	0,613			
	ODTÜ	61	1,770	0,739			
	Gazi	76	2,500	0,663			
Madde 9	Hac.	19	2,211	0,855	3 195	15,024	0,000
	Ankara	43	2,605	0,541			
	ODTÜ	61	1,770	0,783			
	Gazi	76	2,447	0,681			
Madde 10	Hac.	19	2,842	0,375	3 195	3,971	0,009
	Ankara	43	2,860	0,413			
	ODTÜ	61	2,852	0,358			
	Gazi	76	2,605	0,634			
Madde 11	Hac.	19	2,053	0,780	3 195	4,595	0,004
	Ankara	43	2,372	0,787			
	ODTÜ	61	1,951	0,693			
	Gazi	76	2,355	0,706			

Madde 12	Hac.	19	2,105	0,809	3 195	10,308	0,000
	Ankara	43	1,605	0,728			
	ODTÜ	61	1,656	0,704			
	Gazi	76	2,250	0,785			
Madde 13	Hac.	19	2,263	0,872	3 195	10,615	0,000
	Ankara	43	2,442	0,700			
	ODTÜ	61	1,721	0,799			
	Gazi	76	2,329	0,681			
Madde 14	Hac.	19	2,263	0,872	3 195	3,960	0,009
	Ankara	43	2,419	0,763			
	ODTÜ	61	2,049	0,825			
	Gazi	76	2,487	0,702			
Madde 15	Hac.	19	2,579	0,692	3 195	4,584	0,004
	Ankara	43	2,651	0,613			
	ODTÜ	61	2,262	0,772			
	Gazi	76	2,645	0,582			
Madde 16	Hac.	19	2,368	0,895	3 195	4,221	0,006
	Ankara	43	2,000	0,926			
	ODTÜ	61	2,148	0,872			
	Gazi	76	2,500	0,643			
Madde 17	Hac.	19	1,632	0,895	3 195	34,183	0,000
	Ankara	43	1,233	0,571			
	ODTÜ	61	1,066	0,309			
	Gazi	76	2,132	0,822			
Madde 18	Hac.	19	2,421	0,902	3 195	24,572	0,000
	Ankara	43	2,535	0,667			
	ODTÜ	61	1,590	0,716			
	Gazi	76	2,500	0,622			
Madde 19	Hac.	19	2,316	0,885	3 195	25,488	0,000
	Ankara	43	2,070	0,884			
	ODTÜ	61	1,525	0,673			
	Gazi	76	2,592	0,593			
Madde 20	Hac.	19	2,526	0,697	3 195	5,111	0,002
	Ankara	43	2,395	0,760			
	ODTÜ	61	2,164	0,800			
	Gazi	76	2,632	0,585			
Madde 21	Hac.	19	2,421	0,769	3 195	3,749	0,012
	Ankara	43	2,581	0,545			
	ODTÜ	61	2,180	0,785			
	Gazi	76	2,526	0,683			
Madde 22	Hac.	19	2,474	0,612	3 195	3,963	0,009
	Ankara	43	1,977	0,886			
	ODTÜ	61	2,246	0,809			
	Gazi	76	2,461	0,720			
Madde 23	Hac.	19	2,632	0,597	3 195	2,498	0,061
	Ankara	43	2,837	0,433			
	ODTÜ	61	2,738	0,480			
	Gazi	76	2,592	0,521			

Madde 24	Hac.	19	1,947	0,911	3 195	33,732	0,000
	Ankara	43	1,349	0,650			
	ODTÜ	61	1,279	0,581			
	Gazi	76	2,368	0,763			
Madde 25	Hac.	19	2,789	0,535	3 195	2,865	0,038
	Ankara	43	2,744	0,492			
	ODTÜ	61	2,443	0,671			
	Gazi	76	2,618	0,610			
Madde 26	Hac.	19	2,895	0,459	3 195	3,901	0,010
	Ankara	43	2,791	0,514			
	ODTÜ	61	2,672	0,539			
	Gazi	76	2,487	0,683			
Madde 27	Hac.	19	2,789	0,535	3 195	6,419	0,000
	Ankara	43	2,884	0,324			
	ODTÜ	61	2,820	0,388			
	Gazi	76	2,513	0,663			

Tablo 18 incelendiğinde; “boş zamanları değerlendirme” (madde 1), “arkadaşlarla beraber olmak” (madde 4), “halk oyunlarına olan sevgi” (madde 6), “bir grup içine dahil olmak” (madde 7) ve “deşarj olmak” (madde 23) ifadelerinde anlamlı farklılık görülmezken ($P>0,05$) diğer anket maddelerinde öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversiteye göre halk oyunlarına katılma nedenleri istatistiksel olarak farklılık göstermektedir ($P<0,05$).

Öğrencilerin; “antrenör yönlendirmesi” (madde 2), “sosyal olma” (madde 3), “meslek edinme, ileride bu branştan para kazanma” (madde 5), “seyahatlere katılma” (madde 8), “üniversiteyi temsil etme” (madde 9), “hoş vakit geçirme” (madde 10), “diğer üniversitelerle iletişim halinde bulunma” (madde 11), “aile teşviki” (madde 12), “yarışma heyecanı yaşama” (madde 13), “işe yaradığını hissetme” (madde 14), “spor faaliyeti olarak halk oyunu oynama” (madde 15), “daha önceden yapmış olma ve devam etme” (madde 16), “derslerden izinli sayılma” (madde 17), “başarı sağlama (ödül, madalya vb. kazanmak)” (madde 18), “kötü alışkanlıklardan uzak durma” (madde 19), “dansa olan yatkınlık” (madde 20), “kendini bir gruba ait hissetme” (madde 21), “kendi yöresinin oyunu öğrenme” (madde 22), “evden uzaklaşma” (madde 24), “sağlıklı yaşama” (madde 25), “fiziksel açıdan kendini iyi hissetme” (madde 26), “kişisel gelişme katkı sağlama” (madde 27) gibi halk oyunlarına katılma nedenleri, öğrenim gördükleri

üniversitelere göre anlamlı farklılık göstermektedir. Maddelere ilişkin farklılıkların hangi üniversitelerden kaynaklandığını gösteren analiz sonuçları Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19. Öğrencilerin Halk Oyunlarına Yönelme Nedenlerinin Üniversitelere Göre Farklılaşmasını İnceleyen Duncan Testi Sonuçları

İfade	Üniversite	N	1. Grup	2. Grup	3. Grup
Madde 2	ODTÜ	61	1,557		
	Ankara	43	1,721		
	Hacettepe	19		2,158	
	Gazi	76		2,171	
Madde 3	Gazi	76	2,553		
	ODTÜ	61	2,672	2,672	
	Hacettepe	19	2,737	2,737	
	Ankara	43		2,860	
Madde 5	ODTÜ	61	1,164		
	Ankara	43		1,651	
	Hacettepe	19			2,105
	Gazi	76			2,276
Madde 8	ODTÜ	61	1,770		
	Hacettepe	19		2,474	
	Gazi	76		2,500	
	Ankara	43		2,651	
Madde 9	ODTÜ	61	1,770		
	Hacettepe	19		2,211	
	Gazi	76		2,447	2,447
	Ankara	43			2,605
Madde 10	Gazi	76	2,605		
	Hacettepe	19		2,842	
	ODTÜ	61		2,852	
	Ankara	43		2,860	
Madde 11	ODTÜ	61	1,951		
	Hacettepe	19	2,053	2,053	
	Gazi	76		2,355	
	Ankara	43		2,372	
Madde 12	Ankara	43	1,605		
	ODTÜ	61	1,656		
	Hacettepe	19		2,105	
	Gazi	76		2,250	
Madde 13	ODTÜ	61	1,721		
	Hacettepe	19		2,263	
	Gazi	76		2,329	
	Ankara	43		2,442	
Madde 14	ODTÜ	61	2,049		
	Hacettepe	19	2,263	2,263	
	Ankara	43		2,419	
	Gazi	76		2,487	

Madde 15	ODTÜ	61	2,262		
	Hacettepe	19		2,579	
	Gazi	76		2,645	
	Ankara	43		2,651	
Madde 16	Ankara	43	2,000		
	ODTÜ	61	2,148	2,148	
	Hacettepe	19	2,368	2,368	
	Gazi	76		2,500	
Madde 17	ODTÜ	61	1,066		
	Ankara	43	1,233		
	Hacettepe	19		1,632	
	Gazi	76			2,132
Madde 18	ODTÜ	61	1,590		
	Hacettepe	19		2,421	
	Gazi	76		2,500	
	Ankara	43		2,535	
Madde 19	ODTÜ	61	1,525		
	Ankara	43		2,070	
	Hacettepe	19		2,316	2,316
	Gazi	76			2,592
Madde 20	ODTÜ	61	2,164		
	Ankara	43	2,395	2,395	
	Hacettepe	19		2,526	
	Gazi	76		2,632	
Madde 21	ODTÜ	61	2,180		
	Hacettepe	19	2,421	2,421	
	Gazi	76		2,526	
	Ankara	43		2,581	
Madde 22	Ankara	43	1,977		
	ODTÜ	61	2,246	2,246	
	Gazi	76		2,461	
	Hacettepe	19		2,474	
Madde 24	ODTÜ	61	1,279		
	Ankara	43	1,349		
	Hacettepe	19		1,947	
	Gazi	76			2,368
Madde 25	ODTÜ	61	2,443		
	Gazi	76	2,618	2,618	
	Ankara	43		2,744	
	Hacettepe	19		2,789	
Madde 26	Gazi	76	2,487		
	ODTÜ	61	2,672	2,672	
	Ankara	43		2,791	
	Hacettepe	19		2,895	
Madde 27	Gazi	76	2,513		
	Hacettepe	19		2,789	
	ODTÜ	61		2,820	
	Ankara	43		2,884	

Tablo 19, halk oyunlarına yönelme nedenlerinin hangi üniversite öğrencilerine göre farklılık gösterdiğini açıklamaktadır. Tablo 18’de farklılık gösteren maddelerin, üniversite gruplarına göre önemleri bu tabloda verilmiştir.

“Antrenör yönlendirmesi” (madde 2): Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Sosyal olmak” (madde 3): Ankara üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Gazi üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Meslek edinmek, ilerde bu branştan para kazanmak” (madde 5): Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden, Ankara üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeyleri de ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Seyahatlere katılmak” (madde 8): Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Üniversiteyi temsil etmek” (madde 9): Ankara üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Hacettepe üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden, Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeyleri de ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Hoş vakit geçirmek” (madde 10): Ankara, ODTÜ ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Gazi üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Diğer üniversitelerle iletişim halinde bulunmak” (madde 11): Ankara ve Gazi üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Aile teşviki” (madde 12): Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, ODTÜ ve Ankara üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Yarışma heyecanı yaşamak” (madde 13): Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“İşe yaradığını hissetmek” (madde 14): Gazi ve Ankara üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Spor faaliyeti olarak halk oyunları oynamak” (madde 15): Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Daha önceden yapmış olmak ve devam etmek” (madde 16): Gazi üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Ankara üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Derslerden izinli sayılmak” (madde 17): Gazi üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Hacettepe üniversitesi, Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden, Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeyleri de Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Başarı sağlamak (Ödül, madalya vb. kazanmak)” (madde 18): Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Kötü alışkanlıklardan uzak durmak” (madde 19): Gazi üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden, Hacettepe ve Ankara üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeyleri de ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Dansa olan yatkınlık” (madde 20): Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Kendini bir gruba ait hissetmek” (madde 21): Ankara ve Gazi üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Kendi yöresinin oyununu öğrenmek” (madde 22): Hacettepe ve Gazi üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Ankara üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Evden uzaklaşmak” (madde 24): Gazi üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Hacettepe üniversitesi, Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden, Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeyleri de Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Sağlıklı yaşamak” (madde 25): Hacettepe ve Ankara üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Fiziksel açıdan kendini iyi hissetmek” (madde 26): Hacettepe ve Ankara üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Gazi üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

“Kişisel gelişime katkı sağlamak” (madde 27): Ankara üniversitesi, ODTÜ ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin ifadeye katılma düzeyleri, Gazi üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

BÖLÜM IV

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın bulguları ve yorumlarına dayalı olarak ulaşılan sonuçlara değinilmiştir. Ayrıca, araştırma bulguları çerçevesinde, hem bu uygulamaya hem de bu konuda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

4.1. Sonuçlar

Bu araştırmanın genel amacı; rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen üniversite öğrencilerinin halk oyunlarına bakış açılarını, halk oyunlarına yönelme nedenlerini ve bu nedenlerin çeşitli değişkenler açısından farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemektir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak, şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- 6) Örnekleimde bulunan bireylerin büyük bir çoğunluğu (%75,9) orta sosyo-ekonomik düzeye mensup ailelerin çocuklarıdır.
- 7) Öğrencilerin % 42,7'sinin ailesinde daha önceden halk oyunları ile ilgilenmiş bireyler bulunmaktadır.
- 8) Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (% 59,4) halk oyunlarına üniversite öncesi dönemlerde başlamışlardır.
- 9) Öğrencilerin büyük bir kısmı (%68,3) halk oyunlarına ilgi duymakta, %25,6'sı kısmen ilgi duymakta, çok az bir kısmı (%6) ise ilgi duymamaktadır.
- 10) Öğrencilerin çok büyük bir kısmı (%80,9) halk oyunları branşından herhangi bir maddi kazanç sağlamamaktadır.

- 11) Öğrencilerin %82,4'ü çocuklarını yönlendirip halk oyunları oynamaları için özendirici davranışlarda bulunacaklarını belirtmişlerdir.
- 12) Öğrencilerin büyük bir kısmı (%67,8) tüm yaşamı boyunca halk oyunları ile ilgilenme eğilimi içersindedir.
- 13) Halk oyunlarını insanın bedensel ve ruhsal gerginliklerini azaltmasında yardımcı bir unsur olarak görenler katılımcıların büyük bir çoğunluğunu (%82,9) oluşturmaktadır.
- 14) Halk oyunları branşından herhangi bir maddi kazanç sağlamasalar da öğrencilerin büyük bir çoğunluğu tüm yaşamları boyunca halk oyunları ile ilgilenme eğilimindedirler. Başka bir ifade ile öğrenciler halk oyunlarını maddi kazanç sağlama aracı olarak görmemektedirler.
- 15) Tüm yaşamı boyunca halk oyunları ile ilgilenme eğiliminde olduğunu söyleyen öğrencilerin (135) tamamına yakını (123), halk oyunlarını bedensel ve ruhsal gerginliklerin azaltılmasında bir araç olarak görmekte ve ilerde çocuklarını halk oyunları oynamaları için özendirme eğilimi içersindedirler.
- 16) Öğrenciler halk oyunlarına daha çok sosyal (sosyal olmak %72,9; arkadaşlarla beraber olmak %68,8; kendini bir gruba ait hissetmek %55,3; bir gruba dahil olmak %59,3), kişisel (kişisel gelişime katkı sağlamak %79,4, hoş vakit geçirmek %79,4) ve fiziki gelişim (fiziki açıdan kendini iyi hissetmek % 71,4; sağlıklı yaşamak %67,3; spor faaliyeti olarak halk oyunu oynamak %62,8) nedenlerinden dolayı yönelmekte; ekonomik (meslek edinmek, ileride bu branştan para kazanmak (%45,7) ve çevresel nedenler, aile teşviki (73; %36,7) ve antrenör yönlendirmesi (%40,7) onların halk oyunlarına yönelmelerinde fazla etkili olmamaktadır.

17) Öğrencilerin cinsiyete göre halk oyunlarına yönelme nedenleri “Derslerden izinli sayılmak”, “Boş zamanları değerlendirme”, “Halk oyunlarına olan sevgi”, “Bir grup içine dahil olmak”, “Hoş vakit geçirmek”, “Spor faaliyeti olarak halk oyunu oynamak”, “Dansa olan yatkınlık”, “Kendini bir gruba ait hissetmek”, “Deşarj olmak”, “Fiziksel açıdan kendini iyi hissetmek” ve “Kişisel gelişme katkı sağlamak” ifadelerine göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır.

18) Cinsiyetlere göre farklılaşma olan ifadelerden “derslerden izinli sayılmak” dışındaki diğer ifadelerde bayan öğrencilerin lehine anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir. “Derslerden izinli sayılmak” için halk oyunlarına yönelme erkeklerde bayanlara göre daha fazladır. “Sosyal olmak”, “halk oyunlarına olan sevgi”, “bir grup içine dahil olmak”, “hoş vakit geçirmek”, “spor faaliyeti olarak halk oyunları oynamak”, “dansa olan yatkınlık”, “kendini bir gruba ait hissetmek”, “deşarj olmak”, “fiziksel açıdan kendini iyi hissetmek” ve “kişisel gelişime katkı sağlamak” ifadelerinde bayan öğrenciler lehine anlamlı farklılığın olduğu görülmektedir.

19) Öğrencilerin yaş gruplarına göre halk oyunlarına yönelme nedenleri “Antrenör yönlendirmesi”, “Üniversiteyi temsil etmek” ve “Diğer üniversitelerle iletişim halinde bulunmak” maddelerine göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır.

20) Halk oyunlarına yönelme nedenlerinden “antrenör yönlendirmesi” ve “kendi yöresinin oyununu öğrenmek” 21 yaş üzerindeki öğrencilerde, 21 yaş ve altındaki öğrencilere göre daha önemli bulunmuştur. “Deşarj olmak”, “sağlıklı yaşamak” ve “kişisel gelişime katkı sağlamak” ifadelerini ise 21 yaş ve altındaki katılımcılar daha önemli bulmuşlardır.

21) Öğrencilerin öğrenim gördükleri üniversiteye göre halk oyunlarına yönelme nedenleri “Boş zamanları değerlendirme”, “Arkadaşlarla beraber

olma”, “Bir grup içine dahil olmak” ve “Deşarj olmak” ifadesine göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır.

22) Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre halk oyunlarına yönelme nedenleri “ Seyahatlere katılmak”, “Üniversiteyi temsil etmek”, “Diğer üniversitelerle iletişim halinde bulunmak”, ve “Kendini bir gruba ait hissetmek” maddelerine göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır.

23) Ailelerin gelir durumuna göre öğrencilerin halk oyunlarına yönelme nedenleri “Antrenör yönlendirmesi”, “Meslek edinmek, ilerde bu branştan para kazanmak”, “Bir grup içine dahil olmak”, “Hoş vakit geçirmek (madde 10)”, “Başarı sağlamak”, “Dansa olan yatkınlık”, “Fiziksel açıdan kendini iyi hissetmek”, “Kişisel gelişime katkı sağlamak” maddelerine göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır.

24) Üniversitelere göre etkinliklere katılma düzeylerine bakıldığında; Gazi Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinin “Antrenör yönlendirmesi, Meslek edinmek, ilerde bu branştan para kazanmak, Aile teşviki, Dansa olan yatkınlık, kendi yöresinin oyununu öğrenmek ifadelerine katılım düzeyleri ODTÜ ve Ankara Üniversitesi öğrencilerinin katılım düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

25) Ankara üniversitesi öğrencilerinin “Sosyal olmak” ifadesine katılma düzeyleri, Gazi üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır. Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden, Ankara üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeyleri de ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

- 26) Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin “Seyahatlere katılmak” ifadesine katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.
- 27) Ankara üniversitesi öğrencilerinin “Üniversiteyi temsil etmek” ifadesine katılma düzeyleri, Hacettepe üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden, Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeyleri de ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.
- 28) Ankara, ODTÜ ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin “Hoş vakit geçirmek” ifadesine katılma düzeyleri, Gazi üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.
- 29) Ankara ve Gazi üniversitesi öğrencilerinin “Diğer üniversitelerle iletişim halinde bulunmak” ifadesine katılım düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.
- 30) Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin “Yarışma heyecanı yaşamak” ifadesine katılım düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.
- 31) Gazi ve Ankara üniversitesi öğrencilerinin “İşe yaradığını hissetmek” ifadesine katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

- 32) Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin “Spor faaliyeti olarak halk oyunları oynamak” ifadesine katılım düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.
- 33) Gazi üniversitesi öğrencilerinin “Daha önceden yapmış olmak ve devam etmek” ifadesine katılma düzeyleri, Ankara üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.
- 34) Gazi üniversitesi öğrencilerinin “Derslerden izinli sayılmak” ifadesine katılma düzeyleri, Hacettepe üniversitesi, Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden, Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeyleri de Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.
- 35) Ankara, Gazi ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin “Başarı sağlamak (Ödül, madalya vb. kazanmak)” ifadesine katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.
- 36) Gazi üniversitesi öğrencilerinin “Kötü alışkanlıklardan uzak durmak” ifadesine katılma düzeyleri, Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden, Hacettepe ve Ankara üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeyleri de ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.
- 37) Ankara ve Gazi üniversitesi öğrencilerinin “Kendini bir gruba ait hissetmek” ifadesine katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

38) Gazi üniversitesi öğrencilerinin “Evden uzaklaşmak” ifadesine katılma düzeyleri, Hacettepe üniversitesi, Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden, Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeyleri de Ankara üniversitesi ve ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

39) Hacettepe ve Ankara üniversitesi öğrencilerinin “Sağlıklı yaşamak” ifadesine katılma düzeyleri, ODTÜ öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

40) Hacettepe ve Ankara üniversitesi öğrencilerinin “Fiziksel açıdan kendini iyi hissetmek” ifadesine katılma düzeyleri, Gazi üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

41) Ankara üniversitesi, ODTÜ ve Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin “Kişisel gelişime katkı sağlamak” ifadesine katılma düzeyleri, Gazi üniversitesi öğrencilerinin katılma düzeylerinden anlamlı oranda fazladır.

4.2. Öneriler

1. Toplumumuzun sosyal ve kültürel yapısının oluşmasında ve bu yapının bütünleşme yönünde pek çok sosyal ve kültürel unsurun bir bütünlük içerisinde, dinamik, uyumlu ve doyuma ulaştırıcı bir nitelik kazanıp sürdürülmesinde, halk oyunlarımızın önemli boyutlarda etkenliği söz konusu olabilir. Geçmişimizin genel bir değerlendirmesini yapabilmek, toplumumuzun sosyo-kültürel gelişme sürecini sağlıklı bir şekilde yorumlayabilmek ve dolayısıyla geleceğe yönelik tasarımlarımızı, kültür politikalarımızı yapabilmek için, halk oyunları konusunda araştırmalara ve çalışmalara önemli ölçüde ağırlık verilmeli, üniversitelerimizin

bünyesinde halk oyunlarını araştıracak, geliştirecek ve geleceğe taşıyacak enstitüler kurulmalı ve bu konuda uzman kişiler yetiştirilmelidir.

2. Rekreasyon günümüzde gittikçe artan bir değer olarak görülmektedir. Üniversitelerdeki rekreasyon programlarının üniversite gençliği üzerinde çok ciddi bir rolü ve önemi vardır. Rekreasyon faaliyeti okul yaşamının bir parçasıdır. Bugün zamanın büyük çoğunluğunu sınıflarda, laboratuvarlarda ya da çalışma masalarında geçiren her öğrencinin rekreatif etkinliklere katılım ihtiyacı vardır (Kılbaş, 2001). Bu nedenle üniversitelerin faaliyet programları, rekreasyon ve dinlenme için fırsatlar sağlamalı, modern yaşamın ve okul çalışmalarının verdiği yoğunluğu öğrenci üzerinden atmalıdır. Bunun için gerekli çaba, planlama ve programlama yapılmalıdır.
3. Üniversitelerde okuyan gençlerin sosyal ve kültürel faaliyetlerini geliştirmek, boş zamanlarını günün koşullarına uygun olarak kullanabilmelerini sağlamak, üniversite içinde ve dışında mevcut ve fiziksel düzenlemelerden daha iyi daha iyi faydalanmak ve onları işler hale getirmek ve geliştirmek, ayrıca yeni olanaklar sağlamak için, öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirme özelliklerinin bilinmesi ve bu çalışmaların buna göre yapılması gerekmektedir.
4. Üniversite gençliğinin boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmeleri için yeterli alt yapının oluşturulması ve rekreasyonel faaliyetlerin uzman bir kadro altında gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
5. Araştırma sonuçlarına göre, rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunları ile ilgilenen öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun üniversite öncesi dönemlerde halk oyunları ile ilgilenmeye başladığı görülmektedir. Öğrencilerin üniversitede bu alanla ilgilenmeye devam etmelerinde halk

oyunlarıyla daha önceden tanışıklıklarının olmasının etkili olduğu söylenebilir. Halk oyunlarıyla daha önce herhangi bir şekilde ilgilenmemiş olan öğrencilerin de bu alana yönelmeleri amacıyla bu alanın öğrencilere tanıtılması hususunda üniversiteler daha etkin rol oynamalıdır. Sadece maddi olarak değil, halk oyunlarının kültürü yaşatma, aktarma ve kendini tanımanın yanında dinlendirici, eğlendirici özelliklerinin olduğu, bedensel ve ruhsal gerginlikleri de azalttığı gibi konularda öğrencilere tanıtıcı etkinlikler düzenlenmelidir. Bütün bu etkinlikler belki de en iyi şekilde yine bu üniversitelerin hali hazırda bulunan halk oyunları ekipleri aracılığıyla gerçekleştirilebilir.

6. Öğrencilerin çok büyük bir kısmı (%80,9) halk oyunları branşından herhangi bir maddi kazanç sağlamamaktadır. Hem daha fazla öğrencinin rekreasyonel bir faaliyet alanı olarak halk oyunları alanıyla ilgilenmeleri hem de ilgilenen öğrencilerin bu ilgilerini sürdürmeleri amacıyla, üniversiteler bünyelerinde bu tür faaliyetlerle ilgilenen öğrencileri maddi olarak da desteklemeli, bu alanı daha cazip hale getirmek için bir takım önlemler almalıdır. Çünkü bu tür etkinlikler toplumun kültürünü yansıtmayı ve taşıması yanında örgütsel bir kurum olan üniversitelerin kimliklerinin oluşmasında ve tanıtılmasında da etkin rol oynamaktadırlar. Nitekim Balcı ve İlhan'ın (2006) yaptıkları araştırma sonuçlarına göre rekreatif faaliyetlerle ilgilenen 1314 üniversite öğrencisinden sadece 15'i (% 1,1) ilk sırada halk oyunlarını tercih ettiğini belirtmiştir. Bu sonuç halk oyunlarının üniversitelerde çok da cazip olmadığını göstermektedir.

7. Öğrenciler halk oyunlarına daha çok sosyal, kişisel ve fiziki gelişim, sağlıklı yaşamak, hoş vakit geçirmek vb. nedenlerle yönelmekte; ekonomik ve çevresel nedenler onların halk oyunlarına yönelmelerinde fazla etkili olmamaktadır. Bu araştırmada ayrıca, öğrencilerin cinsiyetlerine, ailelerinin sosyo-ekonomik düzeylerine, öğrencilerin okudukları üniversite ve sınıf düzeylerine göre halk

oyunlarına yönelme nedenlerinde farklılaşmaların olduğu görülmüştür. Araştırma farklı örneklem gruplarında ya da aynı örneklem grubunda farklı değişkenlerle tekrar edilebilir. Öğrencilerin halk oyunlarına yönelmelerinde başka hangi nedenlerin etkili olabileceği araştırılabilir.

8. Üniversitelerde rekreasyonel bir faaliyet alanı olarak halk oyunları ile ilgilenen öğrencilerin üniversitelerden beklentileri başka bir araştırmanın konusu olabilir. Üniversite öğrencilerine rekreasyonel faaliyetler açısından sunulan seçenekler araştırılabilir.
9. Sonuç olarak, üniversite öğrencilerinin, kendi kültürlerini daha yakından tanımaları ve nesilden nesile aktarmaları, kötü alışkanlıklardan uzak durarak boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmeleri, bedensel, zihinsel ve ruhsal yönden yüksek düzeyde kişisel doyum sağlamaları, sosyalleşmeleri, birlik ve beraberlik duygularını yaşayabilmeleri, sağlıklı yaşamaları, deşarj olmaları, yoğun çalışma temposundan uzaklaşmaları ve daha birçok nedenden dolayı üniversite öğrencilerine halk oyunlarının sağlayacak olduğu faydalar anlatılmalı ve çeşitli araçlarla rekreasyonel bir faaliyet olarak halk oyunlarına yönelmeleri sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

ACIPAYAMLI, O. (1954). *Yabancı Memleketlerde ve Bizde Folklor Anlayışı*. **Türk Folklor Araştırmaları**, 3 (3), 865-868.

AKÇA, K. (1944). *Folklor ve Türk Folklorunun Karakteri*. **Folklor Postası**. 3 (3).

ALTUĞ, N. (1991). *Halk Oyunları Öğretiminde Müziğin Yeri, Önemi ve Faydalanma Yolları*. **Türk Halk Oyunları Öğretiminde Karşılaşılan Problemler Bildiri Kitabı**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 7-13.

ALTUNTAŞ, Y. (1991). *Halk Oyunları Öğretiminde Geleneksel Metottan Sistematik Metoda*. **Türk Halk Oyunlarının Öğretiminde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri**. Ankara: Kültür Bakanlığı, Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları. 157, 13-17.

AND, M. (2003). **Oyun ve Bügü**. Genişletilmiş 2. Baskı, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları/Sanat Dizisi,.

ATAMAN, S. Y. (1977). **Türk Halk Oyunları, Barlar**. İstanbul: Sariatun Yayınları.

AVŞAR, M. E. (1988). *Doğal Ortamdan Sahneye Halk Oyunları*. **Türk Halk Oyunları Sahnelemesinde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri**. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 102, 35-47.

AY, G. (1990). **Folklora Giriş**. 1. Baskı, Ankara: Akın Yayınları.

AYDIN, C. (1981). **Toplumbilim Açısından Halk Oyunlarının Sportif Değerleri**. İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

..... (1992a). **Halk Oyunlarında Toplumsal Yapılanma**. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

..... (1992b). *Halk Oyunlarımızın Teşkilatlanma Sorunları*. **IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri**, 3, (38).

..... (1993). *Halk Oyunlarının Turizmdeki Yeri*. E.Ü. Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı Dergisi, Ocak, Sayı 5, 129-132.

BALCI, V. (2003). *Ankara'daki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması*. **Milli Eğitim Kültür ve Sanat Dergisi**, Bahar, 158, 161-173.

BALCI, V. ve İLHAN, A. (2006). *Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeylerinin Belirlenmesi*. **Spormetre, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, 4, (1), 11-18.

BAYKURT, Ş. (1976). **Türkiye'de Folklor**. Ankara: Kalite Matbaası.

..... (1965). **Türk Halk Oyunları**. Ankara: Halkevleri Genel Merkezi Yayınları, No:1.

..... (1991). *Türk Halk Oyunlarının Öğretilip Yaygınlaştırılması Üzerine Notlar*. **Türk Halk Oyunlarının Öğretiminde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri**. Ankara: Kültür Bakanlığı, Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları, 157, 63-69.

BORATAV, P. N. (1984). **100 Soruda Türk Folkloru**. İstanbul: Adam Yayıncılık.

.....(1992). **Folklor ve Edebiyat**. İstanbul: Adam Yayıncılık.

BÜYÜK LAROUSSE. **"Folklor" Sözlük ve Ansiklopedi**, Milliyet Yayınları, (7), 4183-4185.

CARLSON, R., DEPPE, T.R., and MACLEAN, J.R. (1972). **Recreation in American Life**. Wadsworth Publishing Company, Inc. Belmont, CA.

COŞKUN, K. (1988). *Türk Halk Oyunlarının Sahnelenmesinde Temel Doğrular*. **Türk Halk Oyunlarının Sahnelenmesinde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri**. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları: 107, (25), 67-72.

ÇAKIR, A. (1990a). *Halk Oyunlarının Korunmasının Önemi*. **Milli Folklor Dergisi**, 1, (7), 43-45.

..... (1990b). *Halk Oyunlarımızın Gelişmesinde Derneklerin Yeri ve Önemi*. **Milli Folklor Dergisi**, 1, (5), 26-29.

ÇİNE, H. (1991). *Okullarda Halk Oyunları Öğretiminin Milli Eğitim Konusu Olarak Değerlendirilmesi*. **Türk Halk Oyunlarının Öğretiminde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri**. Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları: 157, 84-89.

DEĞERLİ, F. (1988). *Türk Halk Oyunlarının Sahnelenme Problemleri ve Çözüm Yolları*. **Türk Halk Oyunlarının Sahnelenmesinde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri**. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, MİFAD Yayınları: 102, 111-113.

DEMİR, C. (2003). *Demografik Özellikler İle Sağlanan İmkanların Sportif Faaliyet Tercihleri Üzerine Etkileri: Üniversite Gençliğine Yönelik Bir Uygulama*. **I. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu (21-22 Mayıs 2003) Bildiriler Kitabı**. GÜDAK, Ankara: Türk Hava Kurumu Basımevi, 1-24.

DEMİRSİPAHİ, C. (1978). **Türk Halk Oyunları**. 1. Baskı, Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.

EMİR, A. (1972). *Festivaller I. Folkloru Doğru Dergisi*, 26, 41-44.

ERDOĞMUŞ, Z. (1984). *Sosyal Değişme*. Elazığ: **Fırat Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Antropoloji Bölümü, Ders Notları**, 13-19.

EROĞLU, T. (1994). **İnsan ve Oyun**. Kayseri: Milli Folklor Yayınları.

EVLİYAOĞLU, S., BAYKURT, Ş. (1988). **Türk Halk Bilimi**. 2. Baskı, Ankara: Ofset Reprodüksiyon Matbaacılık.

GAZİMİHAL, M. (1975). **Türk Vurmalı Çalgıları**. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

GÖKDENİZ, A. (Edt.) (2003). **Boş Zaman Rekreasyon Yönetimi Örnek Animasyon Uygulamaları**, Ankara: Detay Yayıncılık.

GÜLER, Ş. (1978). **Turizm Sosyolojisi**. Ankara: Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Yayınları.

HAROLD, M.D. and BRIGHTBILL, C. K. (1950). *State Recreation Organization and Administration. State Government and Recreation*. Newyork: **Recreation-A Goverment Responsibility**.

HAZAR, A. (2003). **Rekreasyon ve Animasyon**. 2. Baskı, Ankara: Detay Yayınları.

KARABULUT, M. (1991). *Türk Halk Oyunlarının Öğretiminde Müzik ve Organoloji İle İlgili Problemler*. **Türk Halk Oyunlarının Öğretiminde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri**. Ankara: Kültür Bakanlığı, HAKAD Yayınları:157, 119-121.

KARAKÜÇÜK, S. (2001). **Rekreasyon, Boş Zamanları Değerlendirme**. 4. Baskı. Ankara: Gazi Kitapevi.

KARASAR, N. (2002). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayıncılık.

KESKİN, E. (1988). *Sahnelenme Üzerine*. **Türk Halk Oyunlarının Sahnelenmesinde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri**, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı, MİFAD Yayınları: 102, 161-169.

KOÇKAR, M.T. (1998). **Çağlar Boyunca İletişim Sanatı Olarak Dans ve Halk Dansları**. Ankara: Bağırğan Yayımevi.

KÖPRÜLÜ, F. (1989). **Türk Edebiyatının Menşei, Edebiyat Araştırmaları I**. İstanbul: Ötüken Yayınları.

KÜÇÜKTOPUZLU, F., GÖZEK, K. UĞURLU, A. (2003). *Boş Zaman Rekreasyon İlişkisi ve Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Faaliyetlerini Değerlendirmeye Yönelik Bir Araştırma*. **I. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu (21-22 Mayıs 2003) Bildiriler Kitabı**. GÜDAK, Ankara: Türk Hava Kurumu Basımevi, 33-45.

LEVENT, H. (1987). *Halk Oyunlarının Kökeni ve Yaratma Süreci Üzerine*. **Folklor Doğru Dergisi**, 56 (4), 9-11.

MEYDAN, F. (1992). **Türk Halk Oyunları Derneklerinin Türk Kültürüne Katkısı**. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halk Bilimi Anabilim Dalı, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

OĞULTÜRK, H. (1992). *Halk Oyunlarımız Ne Durumda. IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri*. Ankara: Kültür Bakanlığı, Halk Kültürünü Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları: 166, (3) 161-166.

ÖNGEL, H.B. ve HACİBEKİROĞLU, E. (1996). *Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursu, Halk Oyunları Öğretim Yöntemleri Ders Notları*. Ankara M.E.B. Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, Kurslar Şubesi.

ÖNGEL, H.B. (2001). **Türk Kültür Tarihinde Spor**. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, Kültür Eserleri Dizisi/286.

ÖRNEK, S.V. (2000). **Türk Halk Bilimi**. II. Baskı, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları:1629, Gelenek-Görenek ve İnançlar Dizisi:20.

ÖZDAĞ, S. (1996). **Yerel Yönetimlerde (Belediyelerde) Rekreatif Etkinliklerin Yeri ve Önemi**. Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, (Yüksek Lisans Tezi Ankara).

ÖZDEMİR, A. **Folklor Penceresi**. İstanbul: Veli Yayınları.

ÖZTÜRKMEN, A. (1998). **Türkiye’de Folklor ve Milliyetçilik**. İstanbul: İletişim Yayınevi.

SEZGİN, S. (1987). **Türk Toplumunun Rekreasyon Alışkanlıkları**. İstanbul Örneği. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Doktora Tezi).

SU, R. (2000). **Türk Halk Oyunları**. İkinci Baskı, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları,.

ŞENEL, S. (1992). *Tiyatro, Dans ve Halk Oyunlarının Sanatsal Etkileşimi*. V. **Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri**, Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları:166 III. Cilt, 283.

TAN, N. (1985). *Folklor*. **Halk Kültürü Dergisi**. 23-31.

TECER, A.K. (1961). *Oyun Folkloru*. Türk Folklor Araştırma Dergisi Yayınları, Ekim, 7. Cilt, 2517.

TEREKLİ,S., ERKAN, M., HEPER, E., KATIRCI H. (2000). *Serbest Zaman Endüstrisi İçinde Rekreasyon Spor*, Ankara: 1. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi Bildiriler Kitabı, Sim Matbaacılık, 146-152.

TERZİOĞLU, A. (1986). **Türk Halk Oyunlarında Figürlerin Sembolik Anlamı ve Eğitimde Rolü**. İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

TEZCAN, M. (1991). **Eğitim Sosyolojisi**. Altıncı Baskı, Ankara: Yargıçoğlu Matbaası.

..... (1994). **Boş Zamanların Değerlendirilmesi Sosyolojisi**, 4. Baskı, Ankara: Atilla Kitabevi.

TOKGÖZ, O. (2000). **Temel Gazetecilik**. Ankara: İmge Kitabevi.

TURAL, S. (1991). *Benlik, Kimlik ve Kişilik, Milli Benlik Kavramları Üzerine Notlar: II. Milli Folklor Dergisi*. 2, (9), 12-16.

ÜLKÜTAŞIR, M. S. (1938). *Folklor ve Etnografyanın Konusu. Ülkü Dergisi*, 2, 14-17.

.....(1983). **Cumhuriyetle Birlikte Türkiye’de Folklor ve Etnografya Çalışmaları**. Ankara: Başbakanlık Kültür Müsteşarlığı Cumhuriyetin 50. Yıldönümü Yayınları:1.

ÜNAL. Ş. (1991). *Türk Halk Oyunlarının Öğretiminde Öğretim Elemanı ile İlgili Problemler. Türk Halk Oyunlarının Öğretiminde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri*. Ankara: Kültür Bakanlığı HAKAD Yayınları:157, 165-170.

..... (1995). *Uluslararası Halk Oyunları Faaliyetlerinde Kitle İletişim Araçlarının Değerlendirilmesi. Eyüboğlu Eğitim Kurumları Halk Oyunları Sempozyumu Bildirimi*. İstanbul: 19.

YASA, İ. (1973). “Türkiye’de Toplumsal Tabakalaşma ve Sınıflar”: **Türkiye’nin Toplumsal Yapısı ve Temel Sorunları**. Ankara: TODAİE Yayınları, 163-181.

YELBUĞA, S.İ. (1991). *Halk Oyunları Çalıştırıcılarında Öğretmenlik Formasyonunun Gerekliliği. Türk Halk Oyunlarının Öğretiminde Karşılaşılan Problemler Sempozyumu Bildirileri*. Ankara: Kültür Bakanlığı HAKAD Yayınları: 157, 159-162.

ZORBA, E. (2002). *Türkiye’de Rekreasyona Bakış, Gelişimi ve Beklentiler*. 7. **Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi (27-29 Ekim 2002) Bildiriler Kitabı**. Antalya:185-192.

EK-1

1. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Aşağıda cevabını vereceğiniz sorular, “Üniversite Öğrencilerinin Rekreatyoneel Bir Faaliyet Olarak Halk Oyunlarına Katılım Nedenleri”ni araştırdığım yüksek lisans tezimde kullanılacaktır.

Cevaplarınız gizli tutulacaktır. Sorular vereceğiniz cevapların doğruluğu, anketin gerçekçiliği açısından önemlidir. Samimi cevaplarınız için şimdiden teşekkür ederim.

İsa DOĞAN

1. Yaşınız?

2. Cinsiyetiniz? ☐ Bay ☐ Bayan

3. Okuduğunuz Üniversite?

4. Sınıfınız? ☐ Hazırlık ☐ 1. Sınıf ☐ 2. Sınıf
 ☐ 3. Sınıf ☐ 4. Sınıf ve üzeri

5. Annenizin eğitim düzeyi nedir?

- ☐ Okur yazar değil
- ☐ İlköğretim mezunu
- ☐ Orta öğretim mezunu (Lise veya dengi)
- ☐ Üniversite mezunu
- ☐ Lisans üstü (Yüksek Lisans – Doktora)

6. Babanızın eğitim düzeyi nedir?

- ☐ Okur yazar değil
- ☐ İlköğretim mezunu
- ☐ Orta öğretim mezunu (Lise veya dengi)
- ☐ Üniversite mezunu
- ☐ Lisans üstü (Yüksek Lisans – Doktora)

7. Ailenizin gelir düzeyi nedir?

- ☐ Alt gelir düzeyi
☐ Orta gelir düzeyi
☐ Yüksek gelir düzeyi

8. Halk Oyunlarına ilgi dereceniz nedir?

- ☐ Halk oyunlarına çok ilgi duyuyorum.
☐ Halk oyunlarına kısmen ilgi duyuyorum.
☐ İlgi duymuyorum.

8. Ailenizde daha önceden halk oyunları faaliyetinde bulunmuş bireyler var mı?

- ☐ Evet ☐ Hayır

9. Halk Oyunlarına ne zaman başladınız?

- ☐ Okul öncesi ☐ İlköğretim ☐ Lise ☐ Üniversite

10. Halk Oyunları branşından herhangi bir maddi kazanç sağlıyor musunuz?

- ☐ Evet ☐ Hayır

11. İlerde çocuklarınızı yönlendirir ve halk oyunları oynamalarına özendirir misiniz?

- ☐ Evet ☐ Hayır ☐ Emin değilim

12. Tüm yaşamınız boyunca halk oyunları ile ilgilenme eğiliminde misiniz?

- ☐ Evet ☐ Hayır ☐ Emin değilim

13. Halk oyunlarını insanın bedensel ve ruhsal gerginliklerini azaltmasında yardımcı bir unsur olarak görüyor musunuz?

- ☐ Evet ☐ Hayır ☐ Emin değilim

2. BÖLÜM

Aşağıdaki 27 soru halk oyunlarına yönelme nedenlerini kapsamaktadır. “Katılıyorum, Kısmen Katılıyorum, Katılmıyorum” şıklarından sizin uygun olanı (X) işareti koyarak belirtiniz.

	<u>Katılıyorum</u>	<u>Kısmen Katılıyorum</u>	<u>Katılmıyorum</u>
Boş zamanları değerlendirme	[]	[]	[]
Antrenör yönlendirmesi	[]	[]	[]
Sosyal olmak	[]	[]	[]
Arkadaşlarla beraber olmak	[]	[]	[]
Meslek edinmek, ilerde bu branştan para kazanmak	[]	[]	[]
Halk oyunlarına olan sevgi	[]	[]	[]
Bir grup içine dahil olmak	[]	[]	[]
Seyahatlere katılmak	[]	[]	[]
Üniversiteyi temsil etmek	[]	[]	[]
Hoş vakit geçirmek	[]	[]	[]
Diğer üniversitelerle iletişim halinde bulunmak	[]	[]	[]
Aile teşviki	[]	[]	[]
Yarışma heyecanı yaşamak	[]	[]	[]
İşe yaradığını hissetmek	[]	[]	[]
Spor faaliyeti olarak halk oyunları oynamak	[]	[]	[]
Daha önceden yapmış olmak ve devam etmek	[]	[]	[]
Derslerden izinli sayılmak	[]	[]	[]
Başarı sağlamak (Ödül, madalya vb. kazanmak)	[]	[]	[]
Kötü alışkanlıklardan uzak durmak	[]	[]	[]
Dansa olan yatkınlık	[]	[]	[]
Kendini bir gruba ait hissetmek	[]	[]	[]
Kendi yöresinin oyununu öğrenmek	[]	[]	[]
Deşarj olmak	[]	[]	[]
Evden uzaklaşmak	[]	[]	[]
Sağlıklı Yaşamak	[]	[]	[]
Fiziksel açıdan kendini iyi hissetmek	[]	[]	[]
Kişisel gelişime katkı sağlamak	[]	[]	[]